

Barnebarometeret

Beredskap

2026

”

***Vi vil vite hva som har skjedd.
Vi vil vite hva som skal skje.
Vi vil vite at det skal gå bra.***

Vi vil vite!

«Vi vil vite hva som har skjedd. Vi vil vite hva som skal skje. Vi vil vite at det skal gå bra.» Disse ordene sto på en lapp fra gruppearbeid i et klasserom der vi var på besøk for å høre hva ungdom tenker om beredskap. Mens generasjonene før dem har kunnet stole på fred, lever dagens ungdom sin barne- og ungdomstid med krig på eget kontinent og en truende nabo. De omgis av nyheter om kriser og trusler. De har vært gjennom en pandemi og vet at nye kriser kan komme.

Er de bekymret? Hva er de opptatt av? Og hva er viktig for barn og unge i en krise? Barneombudet har spurt. Gjennom besøk på skoler rundt i landet og møter med ungdomsråd og ungdomspanel, har vi møtt nær 300 ungdommer. Gjennom spørreundersøkelsen Barnebarometeret, laget i samarbeid med Verian, har vi spurt over 1500 av landets 14- og 15-åringer om deres tanker og råd knyttet til kriser og beredskap. Ungdommene gir noen klare tilbakemeldinger: Kriser vil påvirke livene deres. De ønsker å bli informert, involvert i forberedelse og de har noe å bidra med.

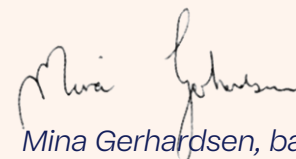
Over halvparten er bekymret for krig eller uro i Norge. Nær 40 prosent er bekymret for en ny pandemi eller et smitteutbrudd. Hele 35 prosent er også bekymret for økonomisk krise som gjør det dyrt å leve.

Hva kan hjelpe for å dempe bekymringene? Voksne som er forberedt og tar ansvar, trygge voksne og gode venner og at unge selv lærer om beredskap. «Ikke skjul ting for oss», var budskapet fra en elev vi møtte. Unge vil vite hva som skjer og de er opptatt av å få informasjon fra kilder de kan stole på. Over halvparten mener at de får vite for lite.

Stortinget har vedtatt at barnets beste og vern om barns hverdag skal med i alt relevant beredskapsarbeid. Dette må følges opp i det pågående beredskapsarbeidet på alle nivåer. Kunnskapen fra Barnebarometeret med innspill fra ungdom bør tas med inn i dette arbeidet.

Da Norge ble rammet av pandemien, var budskapet fra myndighetene at barn skal beskyttes. Da pandemien var over, var konklusjonen at det klarte vi ikke. Vi må lære og være bedre neste gang. Ingen vet hva vi skal møte neste gang, men i forberedelsene på det neste, må barns situasjon, deres rettigheter og meninger få en mye mer sentral plass.

Det er ved å lytte til barn og unge vi klarer å finne de kloke løsningene.

Mina Gerhardsen, barneombud

Innhold

Kapittel 1	Barnebarometeret viser	s. 5
Kapittel 2	Om undersøkelsen	s. 8
Kapittel 3	Bekymringer	s. 12
Kapittel 4	Hvordan blir en krisesituasjon?	s. 18
Kapittel 5	Informasjon	s. 25
Kapittel 6	Viktige prioriteringer	s. 32
Kapittel 7	Skolen	s. 40
Kapittel 8	Medvirkning	s. 44
Kapittel 9	Støtte andre	s. 50
Kapittel 10	Barn med ulik bakgrunn	s. 56

Kapittel 1

Barnebarometeret viser

Barnebarometeret viser

Barnebarometeret om beredskap viser at unge er bekymret for ulike alvorlige krisesituasjoner. Dersom det skjer, er de opptatt av å bevare felleskap og rutiner og de etterlyser god og tilpasset informasjon. De voksnes rolle fremstår som sentral dersom en krise oppstår.

Barn er bekymret

Hele 7 av 10 er bekymret for at det kan oppstå en krisesituasjon. Halvparten av de spurte oppgir at de er bekymret for krig, fulgt av bekymring for pandemi (37 prosent), økonomisk krise (35 prosent) og ekstremvær eller naturkatastrofe (29 prosent).

Voksne som er forberedt og tar ansvar, er noe av det viktigste for å redusere barns bekymring (61 prosent). I tillegg er tillitt og kunnskap viktig. Over halvparten av de spurte oppgir at det å lære om hvordan de selv kan være forberedt, vil redusere bekymring.

Tilpasset informasjon er viktig for barn i en krisesituasjon

Ungdommen i undersøkelsen ønsker nok informasjon og informasjon de kan stole på. Hele 56 prosent mener at barn får for lite informasjon. Dersom en krisesituasjon oppstår, ønsker barn raske og direkte beskjeder som er forståelige og laget for dem.

På spørsmål om hvordan de vil motta informasjon oppgir 69 prosent nødmelding på SMS. I tillegg er informasjon fra foreldre eller andre voksne viktig. Godt over halvparten oppgir at nyheter er viktige.

Resultatene viser at barn er forskjellige. For noen gir mer

informasjon ro, mens andre trenger pauser fra nyheter og sosiale medier for å holde stress og uro nede.

Trygghet og fellesskap er viktige prioriteringer

I en krisesituasjon prioriterer de unge først grunnleggende behov og trygghet, deretter nærhet og fellesskap som familie og venner. 74 prosent mener at praktiske forberedelser som at det finnes mat og vann på lager, er viktige for barn.

Å unngå ensomhet er en annen viktig prioritering. 54 prosent av de spurte oppgir dette. Mange beskriver sosial kontakt som viktig når situasjonen er uforutsigbar. Samtidig er de opptatt av å være sammen med familien (60 prosent).

Når barn sier hvem de helst vil snakke med i en krisesituasjon, peker de spesielt på foreldre og venner, men også andre trygge voksne kan være viktige for å gi støtte. I åpne svar er det tydelig at fellesskap, trygge voksne, struktur og tydelig informasjon er sentrale for å ha det bra psykisk i en krisesituasjon.

Skolen er viktig på ulike måter

Skolen beskrives som viktig, men på ulike måter. Flere av ungdommene trekker frem skolen som en sentral læringsarena, sosial møteplass og at skolen gir struktur i hverdagen. Mange trekker også frem at støtte og oppfølging må være til stede slik at elever får hjelp og ikke blir overlatt til seg selv.

Overordnet fremstår skolen som en sentral brikke for mestring, motivasjon og tilhørighet når resten av hverdagen er urolig. Det er likevel verd å merke seg at et fåtall oppgir åpen skole og organiserte fritidsaktiviteter som veldig viktig i en krise.

Unge ønsker å medvirke og gi støtte i kriser på flere måter

De unge mener de kan bidra og gjøre en forskjell i en krisesituasjon. Mange av de spurte svarer at de kan bidra med støtte utover nærmeste familie og vennekrets. 42 prosent mener at det bør kunne stilles forventning om å bidra, mens 40 prosent mener de kan bidra, på egne premisser.

Når ungdommen beskriver hvordan de kan støtte, handler det ofte om konkrete, praktiske handlinger og å dele eller stille opp der noen trenger hjelp. Like viktig er den sosiale støtten som å ta kontakt, lytte, trøste og inkludere, også digitalt hvis man ikke kan møtes.

En krise vil ikke oppleves likt for alle. I åpne spørsmål om hvordan en krise vil ramme, vektlegger ungdommene som svarer at de som har det utfordrende fra før som dårlig psykisk helse eller dårlig råd, vil kunne få det verre i en krise. Språk som hinder for informasjon trekkes også fram.

Barn har rett til å bli hørt

På spørsmål om hvordan unge kan få sagt sin mening til myndighetene, er det mange som peker på bruk av spørreundersøkelser (56 prosent), digitale kanaler for innspill (49 prosent) og møter mellom unge og beslutningstakere (43 prosent). Dette er de mest populære måtene barn ønsker å medvirke i en krisesituasjon.

Barns erfaring med pandemien viser særlig at behovet for tydeligere informasjon, en bedre organisert digital skolehverdag og større hensyn til fellesskap og psykisk helse er viktig. Mange etterlyser tiltak som tar mer høyde for unges hverdag og behov dersom en ny krise kommer.

Kapittel 2

Om undersøkelsen

Hvordan lese rapporten

Alle resultater er presentert i prosent.

Resultatene er vektet på kjønn og firedelt geografi, for å ta høyde for utvalgsskjevheter.

Alle barna som har besvart undersøkelsen er født i 2011 og fyller 15 år i 2026. I rapporten omtales de enten som barn, unge eller ungdom.

Basene er uvektet, og vises slik: (n=x). I grafikken presentert er det i nesten alle tilfeller store basestørrelser. Der basen er liten, kommenteres dette i teksten.

Totalresultater presenteres på en egen side, deretter nedbrytninger der det er relevant og forskjeller mellom grupper. Nedbrytningene som er valgt ut per spørsmål, er basert på hvilke grupper som har størst forskjeller. Signifikante forskjeller mellom gruppene tekstkommenteres.

Aktuelle bakgrunnsvariabler som brukes er kjønn, geografi, landbakgrunn og barn fra familier med ulik opplevd sosioøkonomisk status (se detaljer i kapittel 10). Dersom det ikke kommenteres om forskjeller mellom grupper, er det fordi vi ikke finner noen signifikante forskjeller.

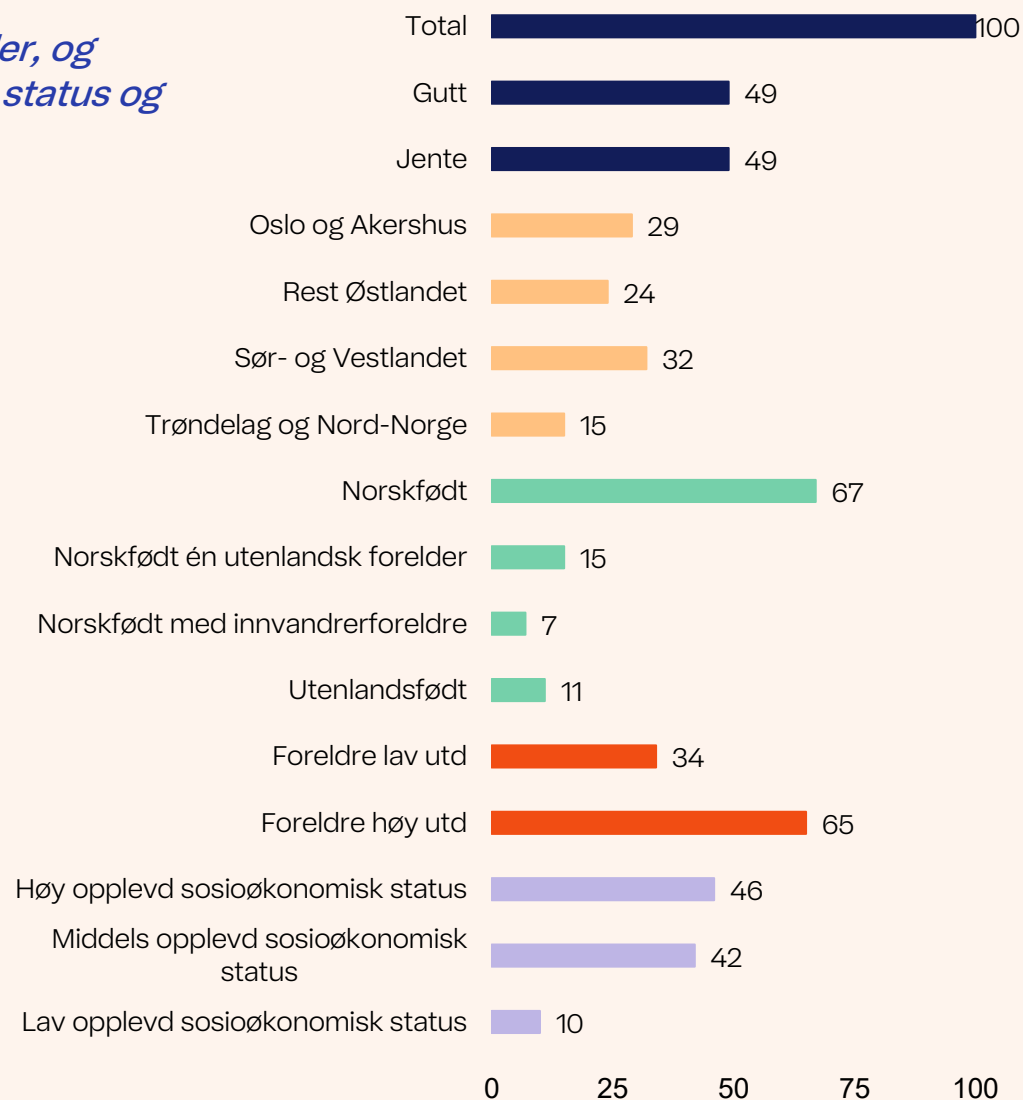
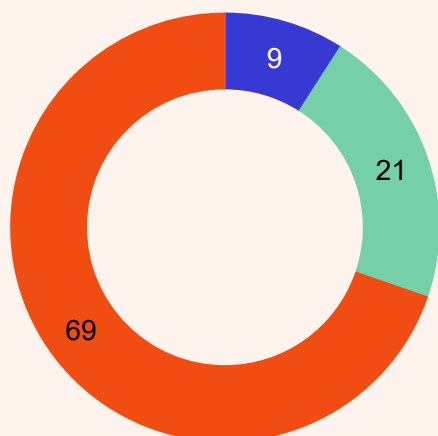
De åpne svarene er gjennomlest og oppsummert med bistand fra kunstig intelligens.

Om utvalget

Gjennomføring av undersøkelsen, brutt ned på alder, og fordeling av alder, kjønn, opplevd sosioøkonomisk status og utdanningsnivå på forelderen. Uvektede tall.

- Gjorde hele undersøkelsen sammen med forelder
- Fikk litt hjelp av forelder
- Svarte på hele undersøkelsen selv

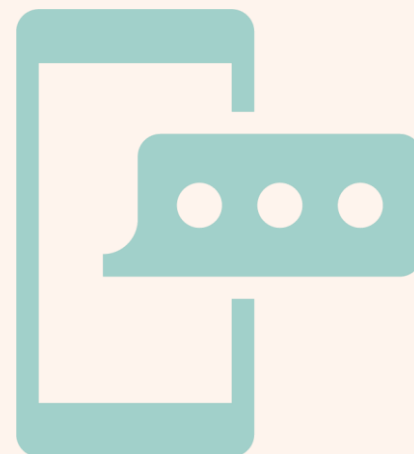
Metode og gjennomføring

Barnebarometeret 2026 er gjennomført i samarbeid mellom Verian og Barneombudet. Spørreskjemaet ble utarbeidet i fellesskap, blant annet gjennom felles workshop.

Undersøkelsen er gjennomført som en webundersøkelse, hvor deltakerne er invitert per e-post. Utvalget er hentet fra Folkeregisteret, og målgruppen er foreldre med barn født i 2011. Barneombudet har søkt om utvalget fra Skatteetaten, og Verian har koblet på e-postadresser fra Kontakt- og Reservasjonsregisteret.

E-postinvitasjon ble sendt til foreldre med Barneombudet som avsender. Invitasjonen inneholdt informasjon om undersøkelsen, og kunne leses på norsk, engelsk og nordsamisk. Undersøkelsen kunne også gjennomføres på norsk, engelsk og nordsamisk. Feltperioden var fra 23. april til 20. mai 2026. Det ble totalt gjennomført 1534 intervjuer. Dette gir en responsrate på 2 %. Det ble sendt en påminnelse om deltakelse.

Foreldereren som mottok e-posten fikk først noen bakgrunnsspørsmål om familieforhold. Deretter skulle barnet svare, og det var da ikke mulig å gå tilbake i spørreskjemaet å endre det foreldrene hadde svart. Avslutningsvis ble barnet spurt om de hadde gjennomført undersøkelsen alene, delvis sammen med en forelder, eller hele sammen med en forelder.

Kapittel 3

Bekymringer

Bekymringer – sentrale funn

Mange unge er bekymret for kriser

69 prosent av alle barn er bekymret for at det kan oppstå minst en type krisesituasjon. Krig og uro i Norge er den situasjonen som flest barn er bekymret for at kan oppstå (51 prosent oppgir dette). Det er flere jenter enn gutter som er bekymret for krig eller uro i Norge (63 prosent mot 41 prosent). Nesten alle barn som bor i Finnmark er bekymret for krig og uro (ni av ti), men basen er svært lav (n=10) og må tolkes med varsomhet.

37 prosent av ungdommer er bekymret for pandemi eller smitteutbrudd, og det er flere jenter enn gutter som er bekymret for dette.

35 prosent er bekymret for økonomisk krise eller at det blir veldig dyrt å leve. Videre er 27 prosent av alle unge bekymret for kriminalitet eller vold i nærmiljøet.

En del unge er *ikke* særlig bekymret for at det kan oppstå en krisesituasjon (31 prosent). Blant gutter er andelen 39 prosent og blant jenter er andelen 21 prosent.

Voksenpersoner er viktige for å hindre bekymring

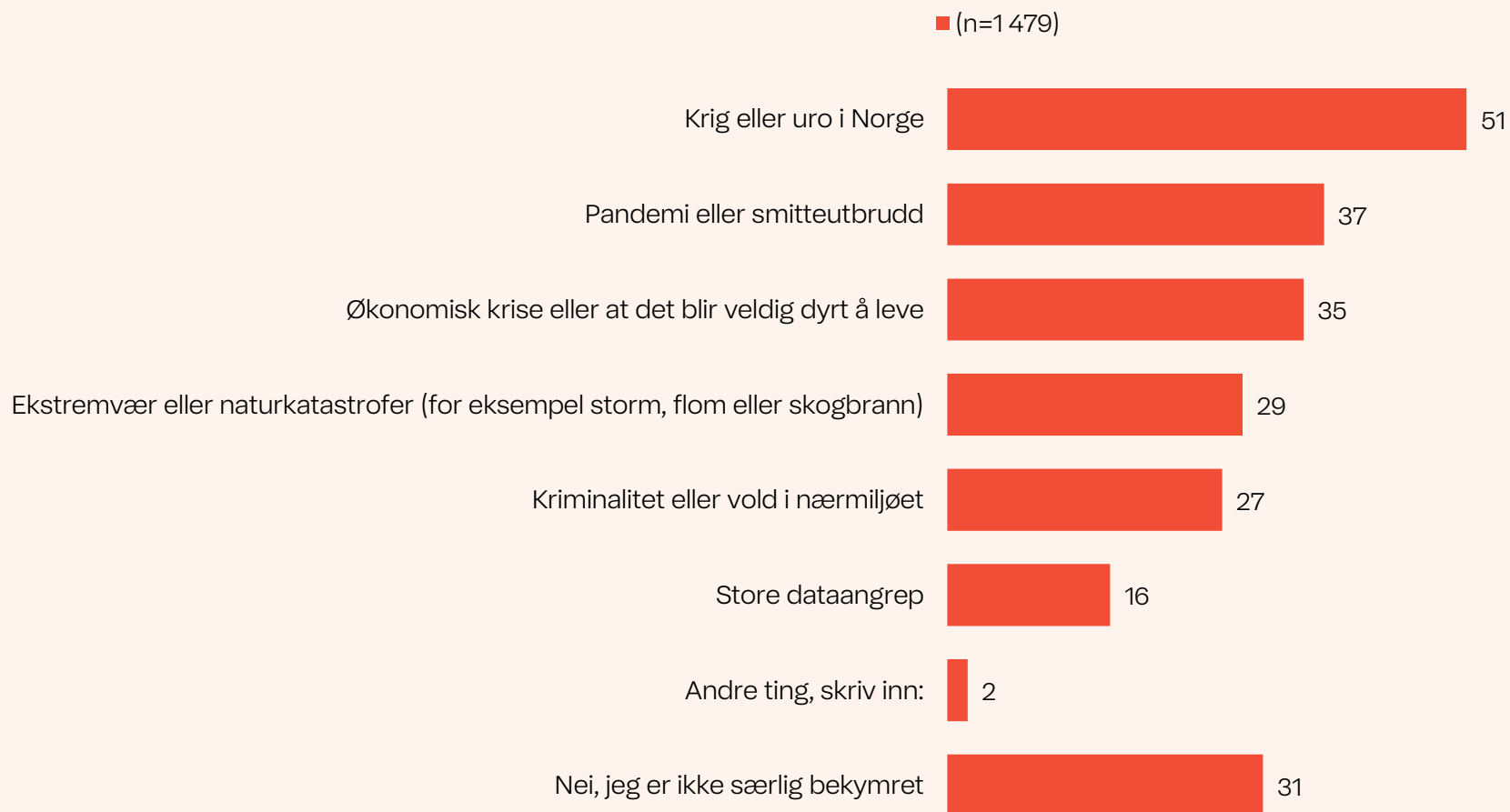
De fleste unge mener det viktigste for å unngå bekymring for kriser, er at voksne er forberedt og tar ansvar hvis noe skjer. 69 prosent svarer dette.

Om lag halvparten oppgir at flere ting kan hindre at de bekymrer seg. De trekker fram at unge lærer hvordan de kan være forberedt på krisesituasjoner, at de får informasjon av kilder de kan stole på, at de får støtte fra trygge voksne og at de kan snakke med venner.

41 prosent mener at mer informasjon om ting som skjer i verden kan trygge dem, mens 10 prosent mener at mindre informasjon om ting som skjer i verden kan hindre dem i å bekymre seg. Å game, være på internett og bruke sosiale medier, fremstår også som viktig, spesielt for gutter. 40 prosent gutter oppgir dette, mens 22 prosent jenter gjør det samme.

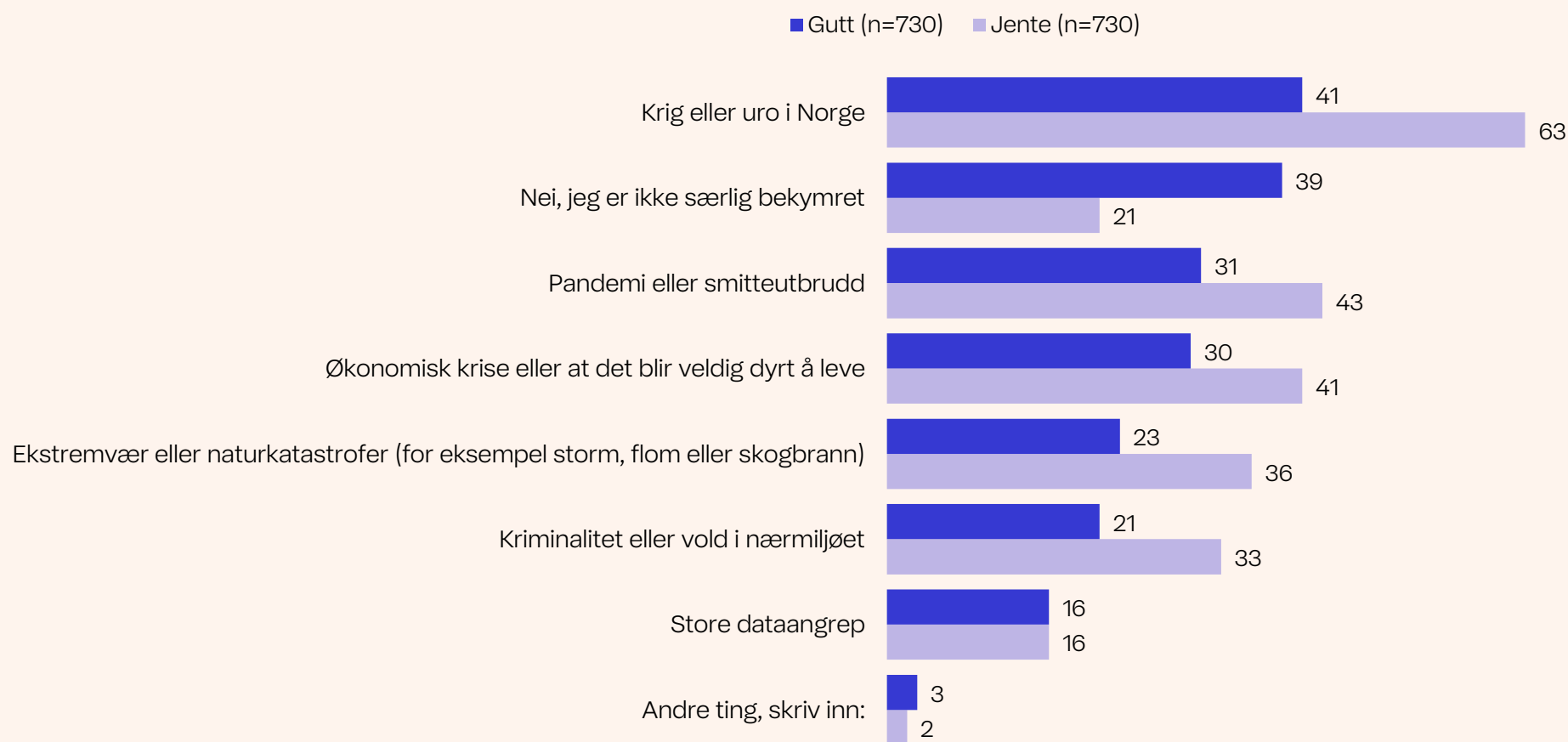
Er du bekymret for at det kan oppstå en krisesituasjon, og i så fall hva slags kriser?

Flervalgsspørsmål. Alle svar.

Er du bekymret for at det kan oppstå en krisesituasjon, og i så fall hva slags kriser?

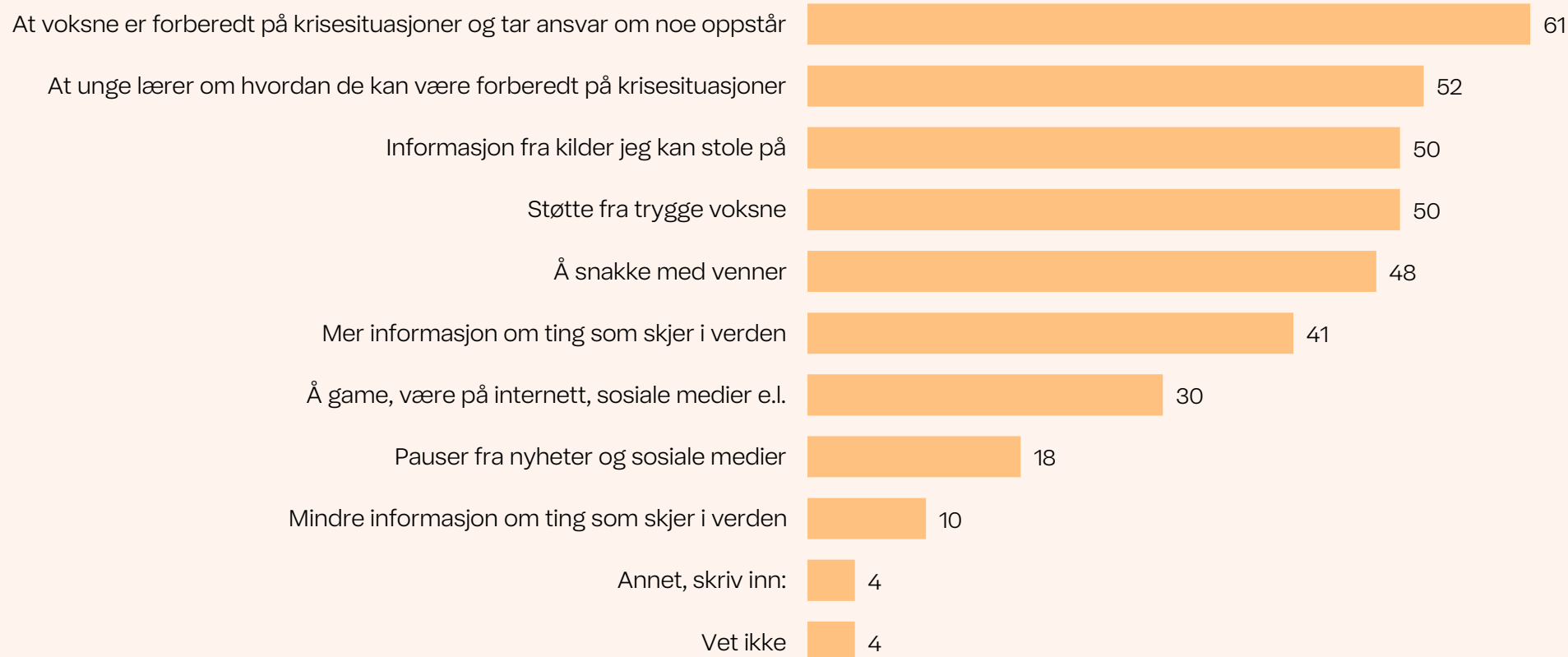
Flervalgsspørsmål. Utvalgte svar. Svarene er fordelt mellom kjønn.

Hvilke av disse tingene kan hindre at du bekymrer deg for slike krisesituasjoner?

Flervalgsspørsmål. Alle svar.

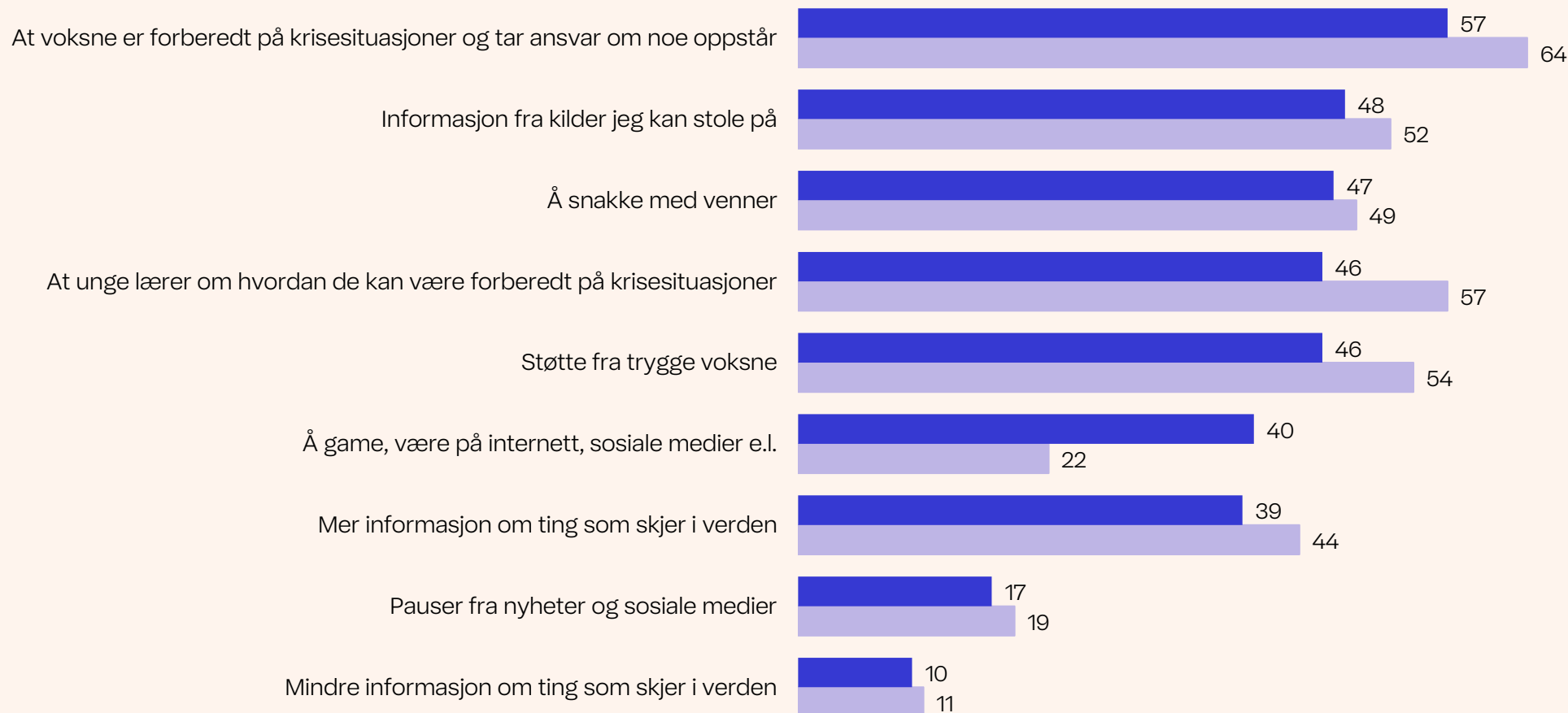
(n=1 032)

Hvilke av disse tingene kan hindre at du bekymrer deg for slike krisesituasjoner?

Flervalgsspørsmål. Utvalgte svar. Svarene er fordelt mellom kjønn.

■ Gutt (n=444) ■ Jente (n=575)

Kapittel 4

Hvordan blir en krisesituasjon?

Åpent spørsmål: Hvordan vil det bli for barn og unge i en krisesituasjon?

De unge har svart på hvordan en krisesituasjon vil påvirke barn og unge. 1 010 barn har svart på spørsmålet.

Hverdagen rammes først

Et gjennomgående trekk er at ungdom først og fremst kobler krisesituasjoner til brudd i hverdagen. Det vil si tap av sosial kontakt med venner og familie, bortfall av fritidsaktiviteter og det å ikke kunne møtes på vanlige arenaer. Ensomhet, kjedsomhet og savn går igjen i mange svar, og flere beskriver hvordan dette raskt kan utvikle seg til mer alvorlige belastninger som nedstemthet eller redusert livskvalitet.

Samtidig nyanserer mange med at det også finnes enkelte positive sider, spesielt knyttet til mer tid med familie eller et lavere tempo i hverdagen. Flere beskriver at en krise i starten kan oppleves som fint eller som en pause fra krav og stress, men at dette ofte er kortvarig før negative konsekvenser som isolasjon og mangel på sosial stimulans blir mer fremtredende.

Skole, rutiner og behov for struktur

Mange unge knytter også krisesituasjoner tett til skole og struktur i hverdagen. Flere peker på at fravær av skole kan få konsekvenser både for læring og sosial utvikling. Erfaringer og forestillinger om hjemmeskole trekkes ofte frem som krevende, spesielt med tanke på motivasjon, oppfølging fra lærere og det å opprettholde gode rutiner.

Samtidig beskriver flere en ambivalens. En pause fra skole kan oppleves positiv i starten, men dette snur gjerne etter hvert som dagene mister struktur og innhold. Mangel på rutiner kan føre til passivitet og lavere motivasjon.

Det er en tendens til at barn med lavere opplevd sosioøkonomisk status noe oftere trekker frem praktiske eller strukturelle utfordringer knyttet til skole (for eksempel tilgang til ressurser eller støtte hjemme), mens ungdom med høyere opplevd sosioøkonomisk status noe oftere reflekterer mer generelt rundt læring og struktur.

Praktiske behov og informasjon

En betydelig del av svarene handler om mer konkrete og praktiske sider ved en krisesituasjon. Mange ungdommer er opptatt av tilgang til grunnleggende ressurser som strøm, internett, mat og vann, og flere beskriver hvordan mangel på dette kan skape både utrygghet og praktiske problemer i hverdagen.

Internett og mobiltilgang fremstår som sentralt, både som kommunikasjonsmiddel og som kilde til informasjon. Flere peker på at manglende tilgang til informasjon kan være like belastende som selve krisen, fordi det skaper usikkerhet og frykt for hva som skjer videre.

Hvordan vil det bli for barn og unge i en krisesituasjon?

"Det som er bra er at man er mer med familien og det som er dårlig er at man blir mindre sosial med andre venner og samfunnet generelt. Det er heller ikke bra hvis man går for mye glipp av skole og kunnskap."

Jente (14)

"Jeg tror at mange barn ikke tenker så mye over krisen i starten. I hvert fall hvis det er en krise som pandemi. Hvis det blir en skikkelig stor krise, så tror jeg at noen barn og unge kan bli veldig redde og stressa. Noen blir veldig påvirket mens andre tenker at det er ingenting og at det snart går over. Men selvfølgelig så hadde det blitt vanskelig for alle når man ikke for eksempel kunne være med vennene sine og andre ting som vi tenker på som en selvfølge."

Gutt (15)

"Man mister kontakt med folk rundt seg, og det sosiale livet blir mindre. Noe bra er at barn og unge lærer seg å klare seg i vanskelige situasjoner"

Jente (14)

"Ting kan bli veldig kjedelig fordi man kan nesten ikke gjøre noe og man kan ikke møte noen."

Jente (14)

"Jeg tror mange vil kjede seg, men etter få dager så finner vi flere ting å gjøre uten mobil, og vi kunne stolt på foreldre og voksne"

Gutt (14)

"Jeg tenker at det blir både bra og dårlig for barn og unge. Fordi mange slipper skole, men de mister også kommunikasjon og kontakt med andre barn og de blir usosiale."

Jente (14)

"De blir ofte litt glemt i slike situasjoner, man tenker kanskje oftest på politikk, økonomi eller andre ting under krisesituasjoner og glemmer at barn kan bli redde. Barn blir veldig redde, både fordi det er skummelt og farlig, men også fordi det ikke alltid er så lett for barn å forstå det."

Jente (14)

Åpent spørsmål: Er det noen unge som kan få det ekstra vanskelig i krisesituasjoner?

1 035 har svart på spørsmålet om noen unge kan få det ekstra vanskelig i krisesituasjoner.

Eksisterende sårbarhet forsterkes i kriser

Flere unge nevner at personer som allerede har utfordringer i hverdagen er de som kan få det vanskeligst når en krise oppstår. Mange trekker også frem at krisesituasjoner ofte forsterker eksisterende forskjeller mellom unge, og at ulikheter som i utgangspunktet kan være håndterbare i en normal hverdag, blir mer synlige og alvorlige når rammer og rutiner brytes.

En av de mest fremtredende gruppene som nevnes, er unge som opplever ensomhet eller har et svakt sosialt nettverk. Mange peker på at ungdom som ikke har noen å snakke med eller som i stor grad er avhengige av skole og fritidsaktiviteter for sosial kontakt, kan få det ekstra vanskelig dersom disse arenaene blir borte.

Belastende hjemmesituasjon som risikofaktor

Mange svar trekker også frem unge som har det vanskelig hjemme. Dette omfatter både ungdom som bor i utrygge hjem og unge som har foreldre eller foresatte med rusproblemer eller psykiske vansker. Det pekes også på at skolen og fritidsaktiviteter for mange fungerer som et fristed fra hjemmet, og at bortfall av disse arenaene kan føre til økt belastning.

Psykisk og fysisk helse som forsterkende faktor

Unge med psykiske og fysiske helseutfordringer er en annen gruppe som ofte trekkes frem. Flere peker også på at unge som er avhengige av medisiner, behandling eller støtteapparat, kan bli ekstra sårbare dersom tilgangen til tjenester svekkes. I svarene fremheves også betydningen av rutiner og forutsigbarhet, og hvordan brudd på dette kan føre til økt uro.

I tillegg nevnes flere andre forhold som kan gjøre unge mer utsatt. Dette inkluderer blant annet tidligere traumatiske erfaringer, manglende støtteapparat og språklige eller kulturelle barrierer. Det pekes også på at barn og unge med erfaringer fra krig eller andre alvorlige hendelser, kan reagere sterkere i nye krisesituasjoner.

Økonomiske forskjeller og tilgang på ressurser

Økonomiske forhold er et gjennomgående tema i svarene. Mange mener at barn og unge i familier med begrensede ressurser kan få det vanskeligere i kriser, blant annet fordi det kan bli mer utfordrende å få tilgang til mat, utstyr eller digitale løsninger. Flere unge nevner at økonomi bidrar til å forsterke forskjeller mellom unge.

Er det noen unge som kan få det ekstra vanskelig i krisesituasjoner?

"Folk som slit med å prate me folk, folk som ikkje har andre enn vennar på skulen å prate med, folk som ikkje har voksne som dei kan stole på."

Gutt (15)

"Ja, de med utfordringer i hverdagen. Sånn som meg som er sterkt hørselshemmet. Det kan bli problemer for meg å høre og få med meg ting hvis jeg ikke har familien min til å støtte meg."

Gutt (14)

"Vi som kjører rullestol. Uten strøm går den ikke og medisinen min blir ikke kald uten kjøleskap og da virker den ikke"

Gutt (14)

"De som har det vanskelig hjemme. Ikke så gøy å være hjemme hele tiden hvis man ikke har et så godt forhold til familien"

Jente (14)

"Jeg tror at unge som er ensomme kan bli ekstra ensomme i en krisesituasjon. For eksempel hvis det blir hjemmeskole, så kan den eneste arenaen som noen ensomme faktisk deltar på bli borte."

Jente (15)

"Unge som ikke har så mange venner eller nær familie, noen som har en vanskelig familie, barn med skilte foreldre, eller barn med foreldre som av en eller annen grunn ikke er beredt på en slik krise. Barn som har foreldre som ikke har lik mulighet for å skaffe informasjon hvis de ikke snakker norsk, barn som har det vanskelig hjemme."

Jente (14)

"Hvis man har få nære personer. Hvis man har vansker og utfordringer ellers. Også ungdom som ikke kan norsk så godt."

Jente (14) (oversatt fra Nordsamisk)

"De som sliter psykisk, de som har autisme og de som har angst"

Gutt (14)

Kapittel 5

Informasjon

Informasjon – sentrale funn

Hvordan være forberedt i en krisesituasjon?

Å ha et beredskapslager i hjemmet er den tingen flest unge oppgir som veldig viktig i en krisesituasjon (74 prosent oppgir dette). Mange synes også det er veldig viktig å vite hvor man får informasjon (57 prosent). Å ha øvd på hva man skal gjøre (28 prosent) og å ha avtalt med venner hva man skal gjøre for å holde kontakt (20 prosent), er de tingene færrest barn mener er veldig viktig.

Flere jenter enn gutter mener det er veldig viktig å ha øvd på hva man skal gjøre, og å vite hvor man får informasjon. Det er også flere norskfødte med innvandrerforeldre og utelandsfødte som oppgir at det å øve på hva man skal gjøre, er viktig.

Mange barn føler seg ikke forberedt

56 prosent mener unge får for lite informasjon om hvordan de kan være forberedt på en krisesituasjon. 34 prosent mener de får passe mengde informasjon, mens tre prosent mener de får for mye informasjon.

Det er flere jenter (64 prosent) enn gutter (50 prosent) som mener at de får for lite informasjon.

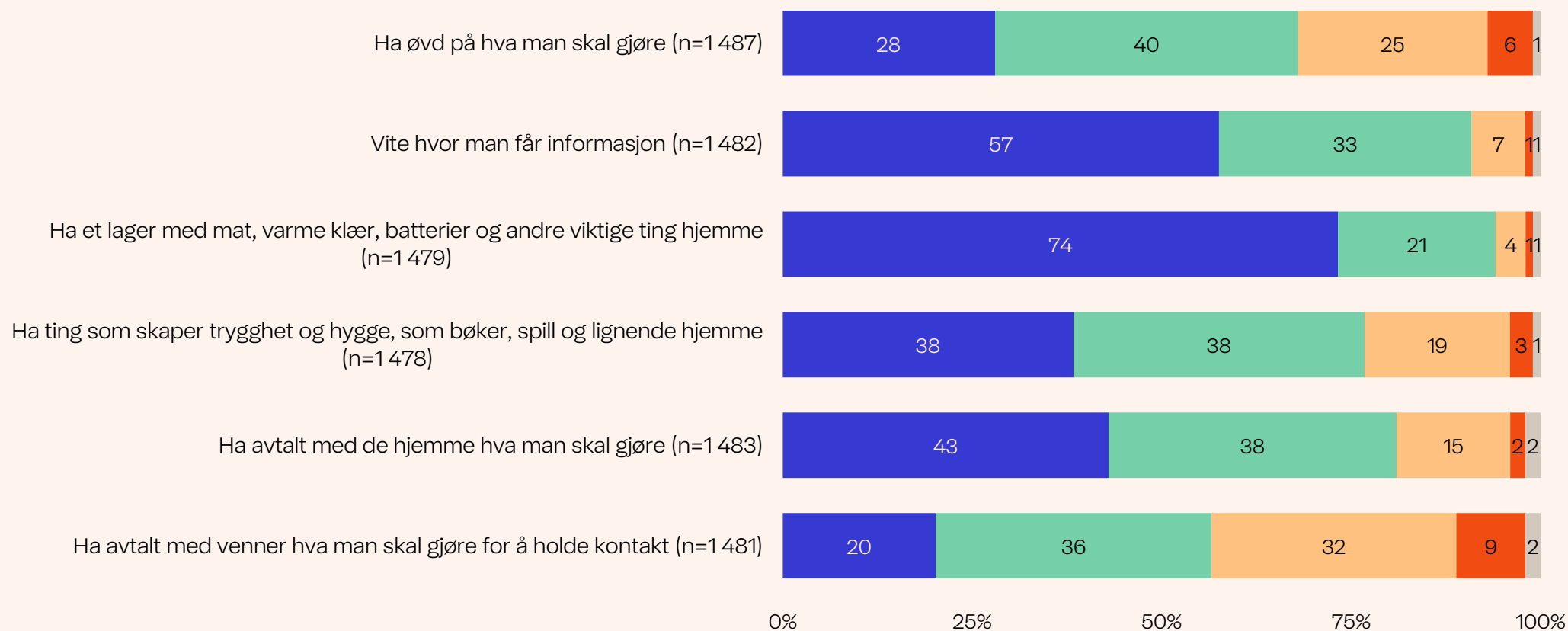
Ulike informasjonskanaler

Mange unge ønsker å motta tilpasset informasjon for unge på nødmelding fra mobilen (69 prosent) og fra foreldre eller andre voksne (68 prosent) ved en krisesituasjon. Det er også over halvparten som ønsker å få informasjon via nyhetene (59 prosent) og sosiale medier (51 prosent), etterfulgt av at skolen legger ut informasjon (42 prosent). Egen app og egen nettside for unge er mindre populære plattformer for barna (henholdsvis 20 og 18 prosent).

Blant de som opplever at de får for lite informasjon om hvordan de kan være forberedt på en krisesituasjon, svarer langt flere i denne gruppen at de ønsker nødmelding på mobilen (74 prosent svarer dette, sammenlignet med 41 prosent av de som mener de får for mye informasjon).

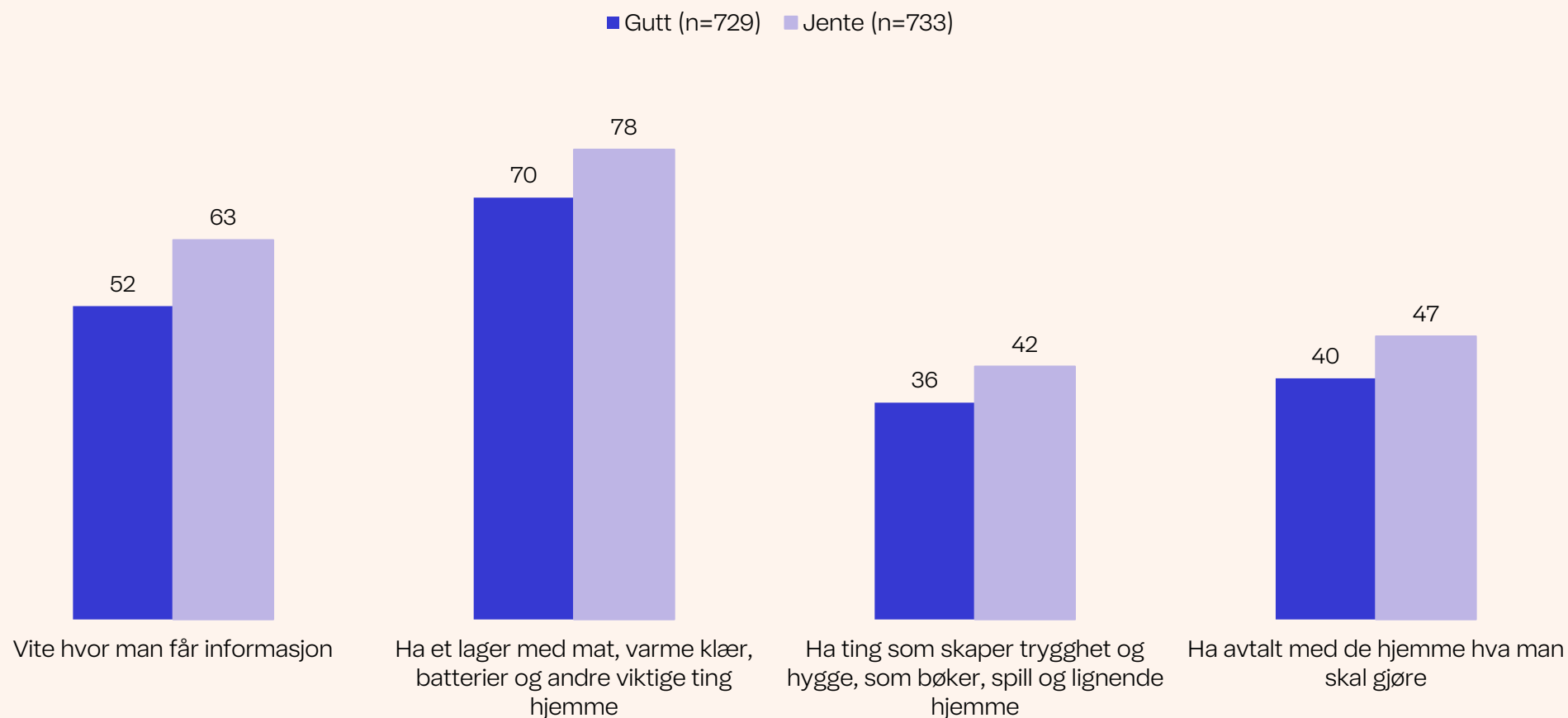
Hvor viktig eller lite viktig mener du disse tingene er for å være forberedt på en krisesituasjon?

■ Veldig viktig ■ Ganske viktig ■ Litt viktig ■ Ikke viktig ■ Vet ikke

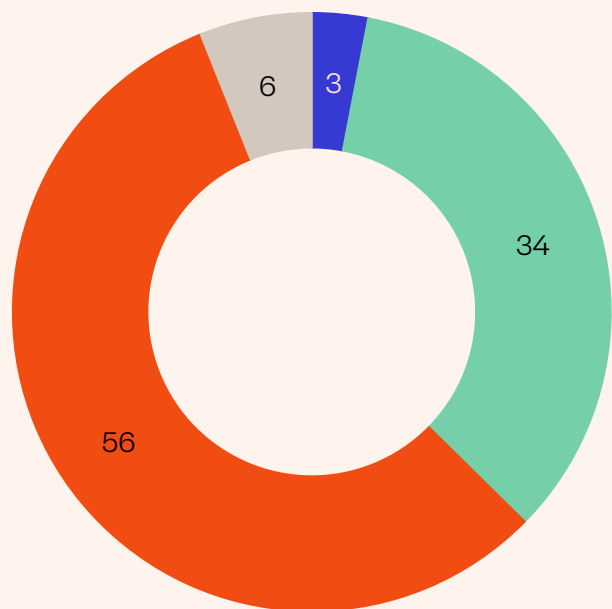
Hvor viktig eller lite viktig mener du disse tingene er for å være forberedt på en krisesituasjon?

Matrise. Utvalgte spørsmål. Andel som svarer «veldig viktig» i ulike grupper.

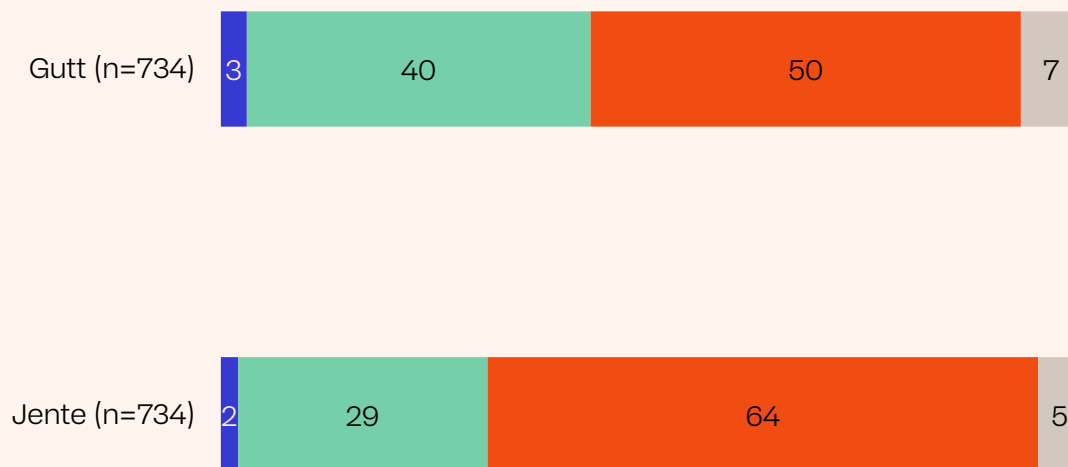

Synes du at unge får for mye, passe eller for lite informasjon om hvordan de kan være forberedt på en krisesituasjon?

■ For mye ■ Passe ■ For lite ■ Vet ikke

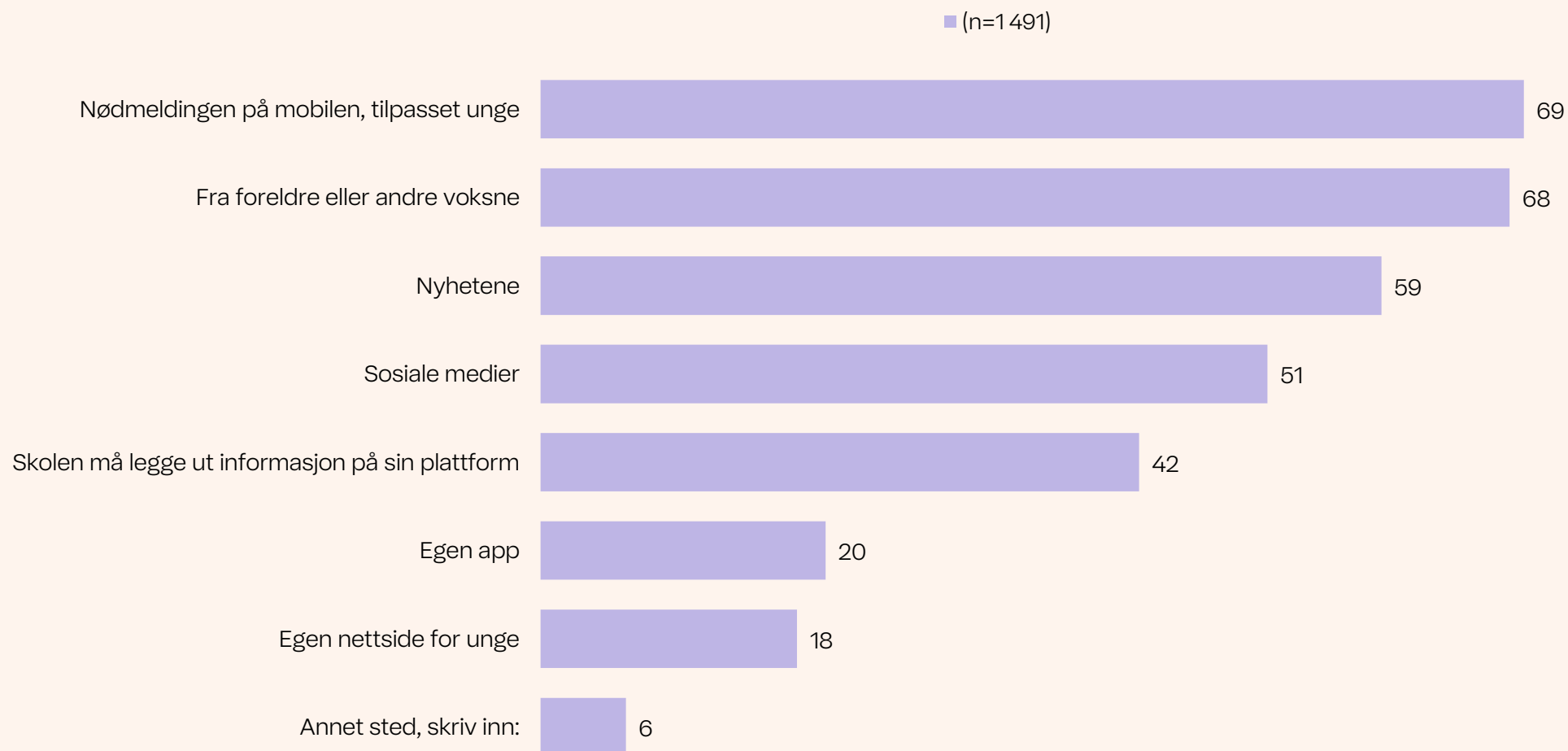

■ For mye ■ Passe ■ For lite ■ Vet ikke

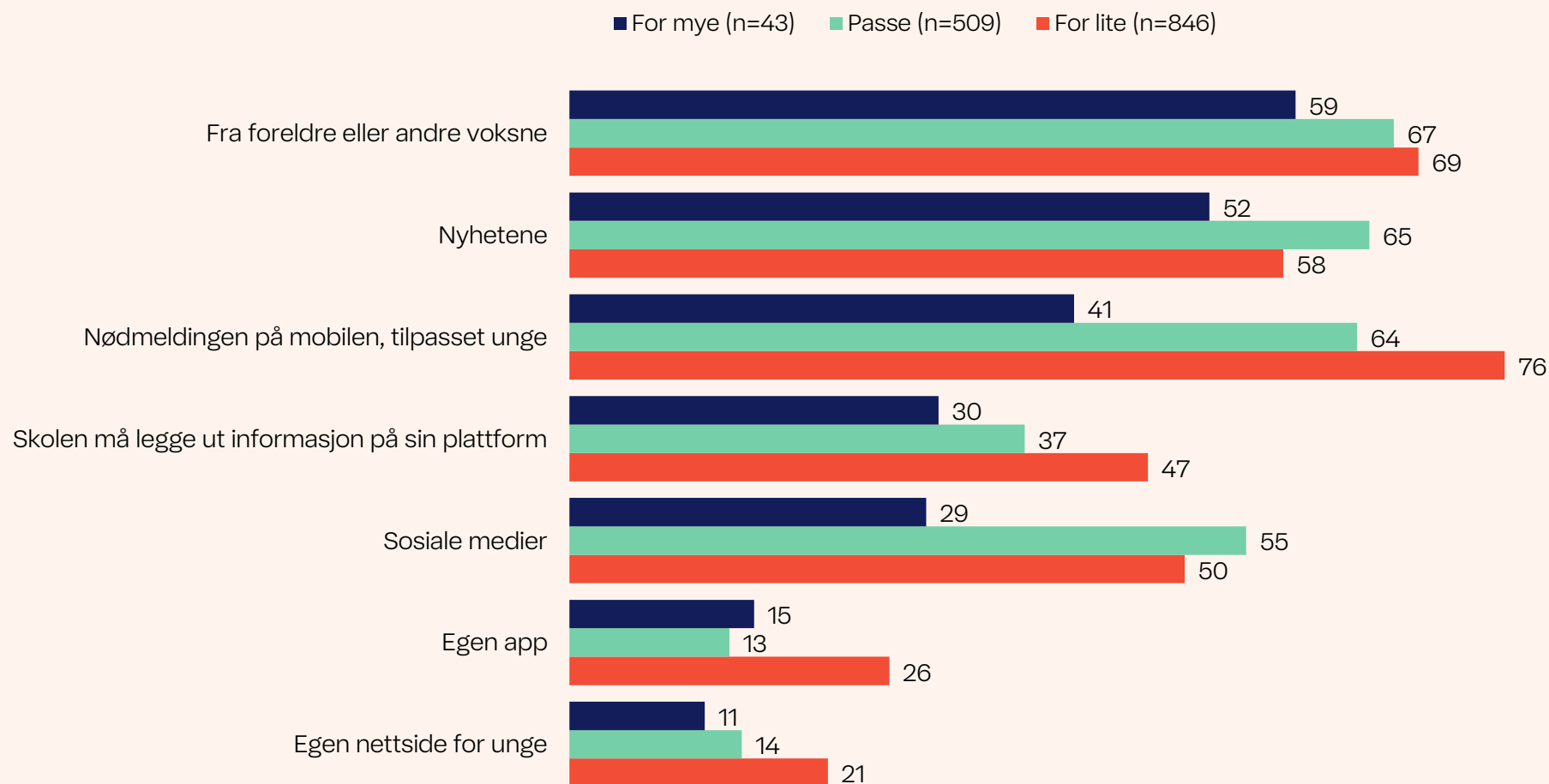
Hvordan vil du ha informasjon dersom en krisesituasjon inntreffer?

Flervalgsspørsmål. Alle svar.

Hvordan vil du ha informasjon dersom en krisesituasjon inntreffer?

Flervalgsspørsmål. Utvalgte svar. Svarene er fordelt mellom de som svarer at får «for mye», «passe» eller «for lite» informasjon om hvordan de skal være forberedt på en krisesituasjon. Merk at basestørrelsen for nedbrytningen «for mye» er lav.

Kapittel 6

Viktige prioriteringer

Viktige prioriteringer – sentrale funn

Viktige prioriteringer

Ungdommer mener at det viktigste man bør ha i en krisesituasjon, er grunnleggende behov som mat og vann (92 prosent mener at dette er veldig viktig). 60 prosent mener det er veldig viktig å være sammen med nærmeste familie og 54 prosent mener det er viktig å unngå ensomhet. Å unngå ensomhet er også noe som går igjen i flere av de åpne svarene. Familien står også sterkt, og 60 prosent mener at dette er veldig viktig. Barna synes også at det å være i fysisk aktivitet er veldig viktig (41 prosent oppgir dette).

Å delta på organiserte fritidsaktiviteter oppleves som veldig viktig av 17 prosent, og ganske viktig av 24 prosent. Det er flere barn fra familier med lav opplevd sosioøkonomisk status som oppgir dette som veldig viktig (23 prosent mot 17 og 15 prosent). Det samme mønsteret vises når det kommer til viktigheten av å gå på skolen, som oppleves som veldig viktig av 16 prosent, og viktigheten av uorganiserte fritidsaktiviteter som oppleves som veldig viktig av 17 prosent.

Å møte lærere og andre voksne er veldig viktig for 10 prosent, og ganske viktig for 25 prosent. Det er flere barn av utenlandsfødte familier eller som selv er utenlandsfødt som oppgir dette som veldig viktig (19 og 17 prosent, mot 7 prosent av norskfødte).

Det er også flere barn med lav opplevd sosioøkonomisk status som mener at dette er viktig, sammenlignet med de som har høy og middels sosioøkonomisk status (20 prosent mot 9 prosent).

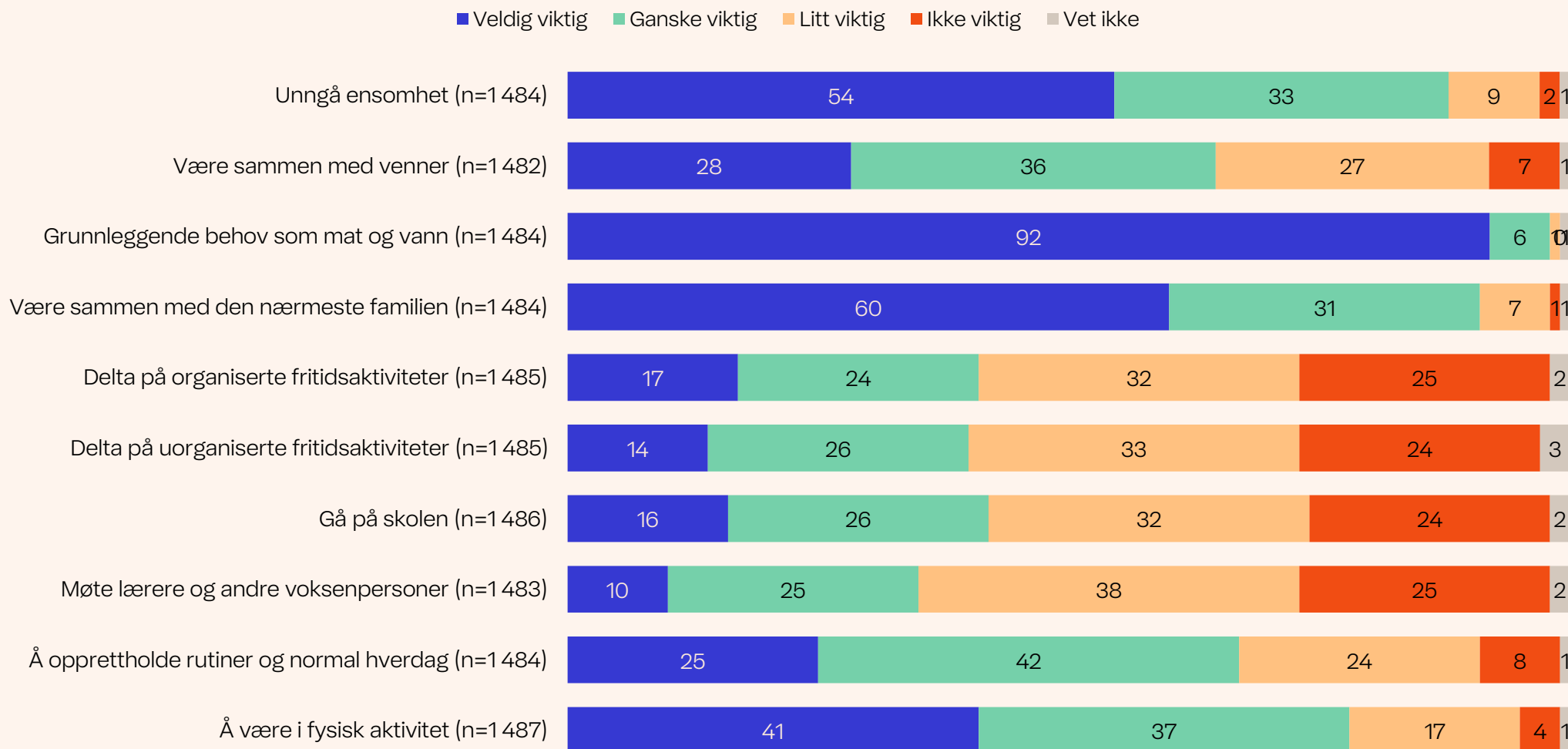
Hvem de unge helst vil snakke med

De aller fleste unge vil helst snakke med foreldre i en krisesituasjon (88 prosent). Venner regnes også som viktig, og 72 prosent oppgir dette. Videre oppgir 43 prosent at andre familiemedlemmer er noen de helst vil snakke med, etterfulgt av lærere eller andre på skolen. Flere barn som er født i utlandet oppgir at de helst vil snakke med lærere eller andre på skolen (36 prosent) sammenlignet med de som er født i Norge og har norske foreldre (23 prosent).

Hva de unge mener de selv trenger

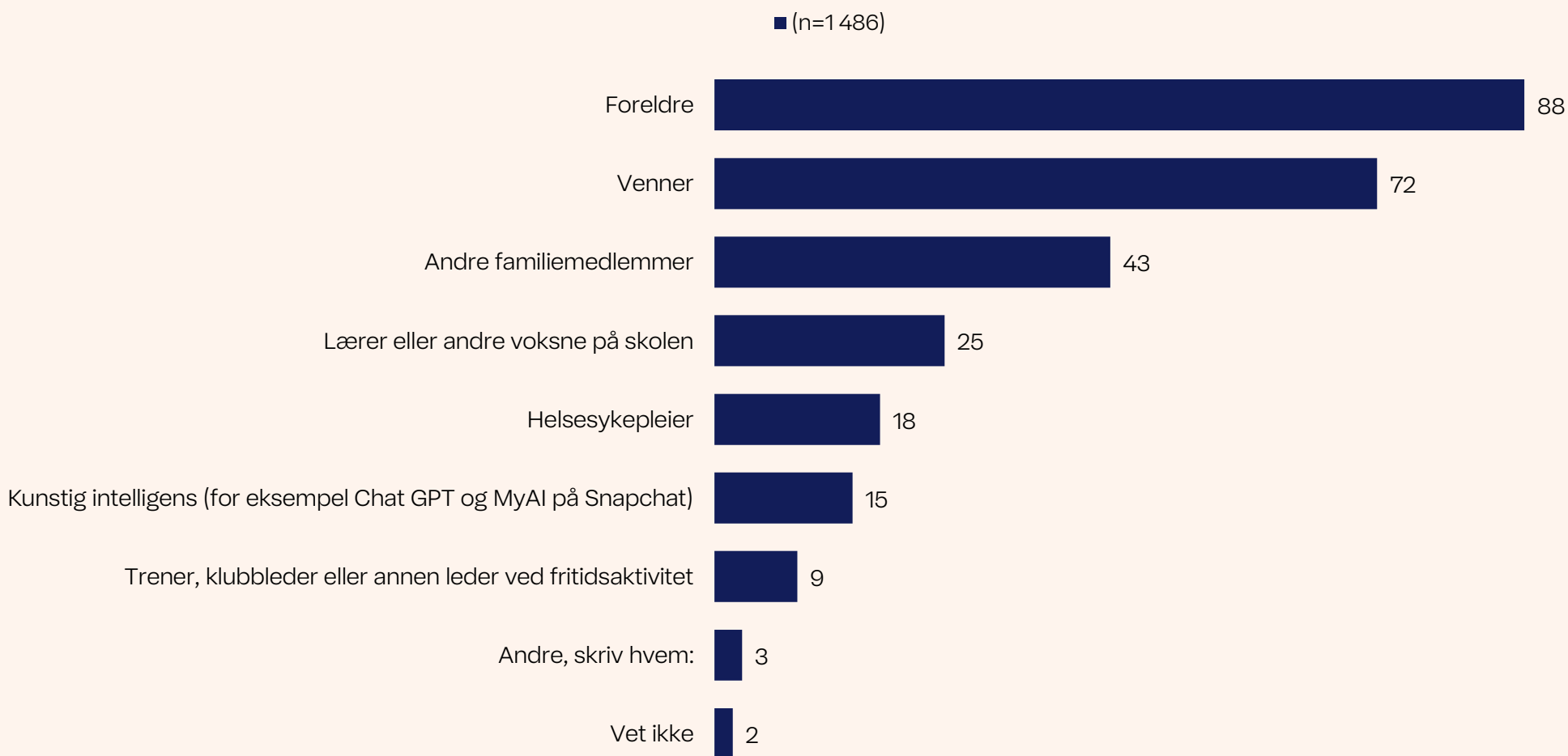
Sosial kontakt og fellesskap, trygghet og støtte fra voksne er de åpne svarene som går mest igjen når de unge skriver hva de mener de trenger under en eventuell krisesituasjon. Tydelig informasjon nevnes også av flere, samt ha gode rutiner og en mest mulig normal hverdag.

Hvor viktig eller lite viktig er disse tingene i en krisesituasjon?

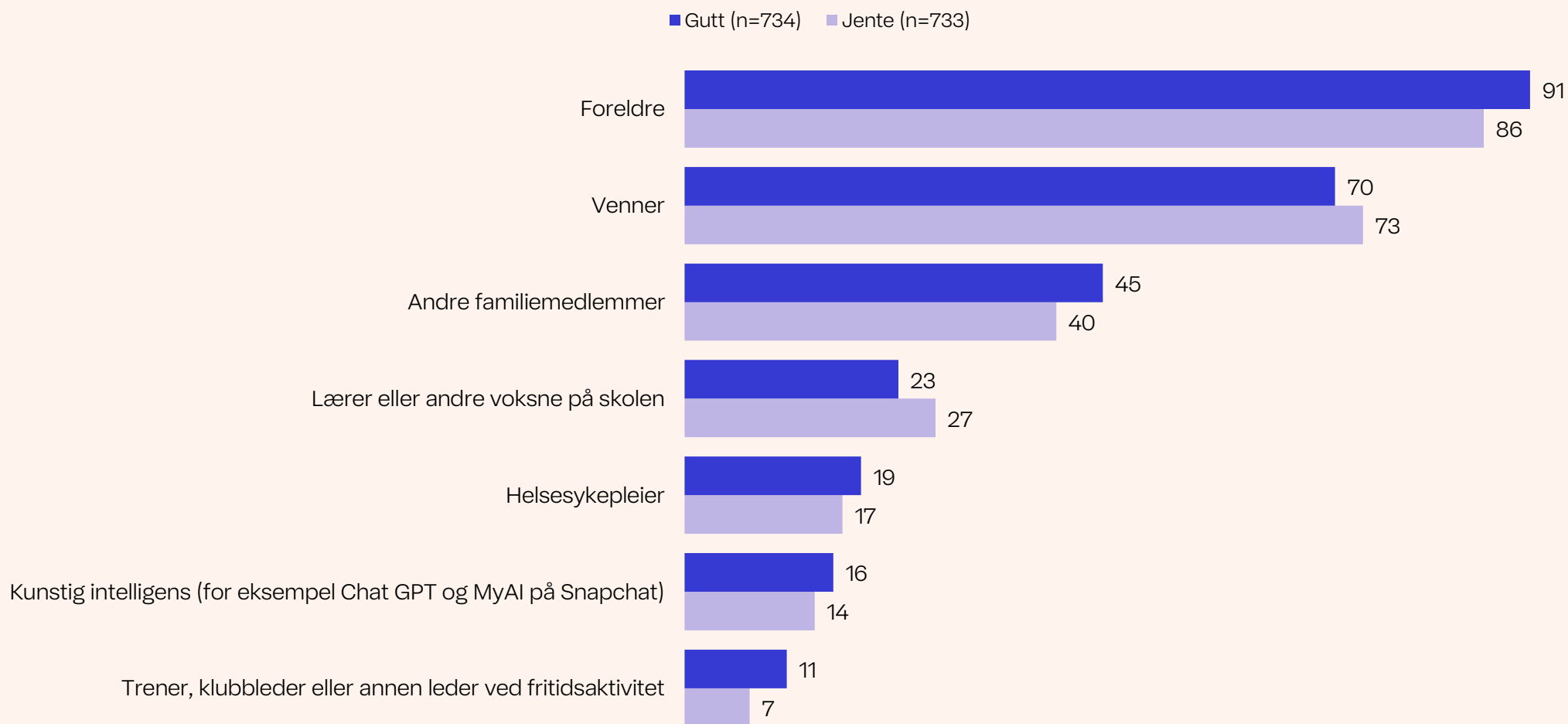
Hvem av disse vil du helst snakke med i en krisesituasjon?

Flervalgsspørsmål. Alle svar.

Hvem av disse vil du helst snakke med i en krisesituasjon?

Flervalgsspørsmål. Utvalgte svar. Svarene er fordelt mellom kjønn.

Åpent spørsmål: Hva trenger unge på din alder for å ha det godt psykisk under en krisesituasjon?

De unge har svart på hva unge på deres alder trenger for å ha det godt psykisk under en krisesituasjon. 1077 har besvart spørsmålet.

Fellesskap og støtte

Det mest gjennomgående er behovet for kontakt med venner og familie. Mange skriver at det å kunne være sammen med andre, eller holde kontakt digitalt, gjør det lettere å unngå ensomhet og bekymringer når hverdagen blir uforutsigbar. Flere understreker også betydningen av å ha noen å snakke med og dele tanker med.

I tillegg trekker mange frem trygge voksne som en viktig støtte. Foreldre nevnes ofte, men også lærere og helsesykepleiere. Det beskrives som viktig å bli sett og tatt på alvor, spesielt når man blir stresset eller redd.

Rutiner, aktivitet og trygghet i hverdagen

Mange løfter frem rutiner og normalitet som viktig for å ha det godt psykisk. Struktur i dagen, skole og “vanlig hverdag” nevnes som noe som kan gi forutsigbarhet og gjøre situasjonen lettere å håndtere.

Flere trekker også frem aktivitet og avkobling som viktige strategier. Her nevner de fysisk aktivitet, turer og fritidsaktiviteter, men også spill, film, bøker og hobbyer, det vil si “noe å gjøre” som kan distrahere og dempe bekymring.

Informasjon og regulering

Mange ungdommer trekker frem at tydelig og pålitelig informasjon er viktig for å ha det godt psykisk i en krise. Når de vet hva som skjer og hva de skal gjøre, beskrives det som lettere å roe seg og håndtere situasjonen.

Flere etterlyser informasjon som er forståelig og tilpasset unge, gjerne med konkrete råd og forklaringer som gjør det mulig å orientere seg og føle en viss kontroll.

Samtidig beskriver flere at informasjon også kan bli en belastning hvis den kommer i store mengder eller oppleves som skremmende. For mye nyheter kan bidra til mer stress, uro eller redsel. Derfor nevnes det også som viktig å kunne skjerme seg og ta pauser fra skjerm og sosiale medier for å bevare roen.

Hva trenger unge på din alder for å ha det godt psykisk under en krisesituasjon?

"Å unngå ensomhet og å ha gode rutiner og trygge rammer"

Gutt (14)

"Jeg tenker at de trenger en ansvarlig voksen for å vite hva de skal gjøre osv., og da vil de føle deg tryggere."

Jente (14)

"Kontakt med venner og å gjøre ting som kan distrahere litt fra krisen, som å game, se på film og lignende."

Jente (14)

"At vi kan se venner og være fysisk aktive hver dag. Vite at det kommer til å bli bra igjen."

Gutt (14)

*"Komme seg ut og
være fysisk aktiv.
Normalisere
hverdagen."
Gutt (14)*

*"Unge på min alder
trenger kontakt med
venner og mulighet til å
møtes på for eksempel
trening eller over spill på
nettet."
Gutt (14)*

*"Være sosial, få god
informasjon og bli
betrygget av de
rundt seg"
Jente (14)*

*"Ha mat, og hold deg i et
trygg sted sammen med en
voksen eller familie. Ha
informasjon om hva man
skal gjøre"
Jente (14)*

Kapittel 7

Skolen

Skolen – sentrale funn

Viktigheten av å holde skolen åpen

Litt i underkant av halvparten mener at det veldig viktig eller ganske viktig at skolen holdes åpen i en krisesituasjon (41 prosent). 35 prosent mener at det er litt viktig, mens 22 prosent synes ikke dette er viktig. Det er små variasjoner på tvers av kjønn og familiebakgrunn.

Hva som er viktig for de unge dersom det blir digital skole

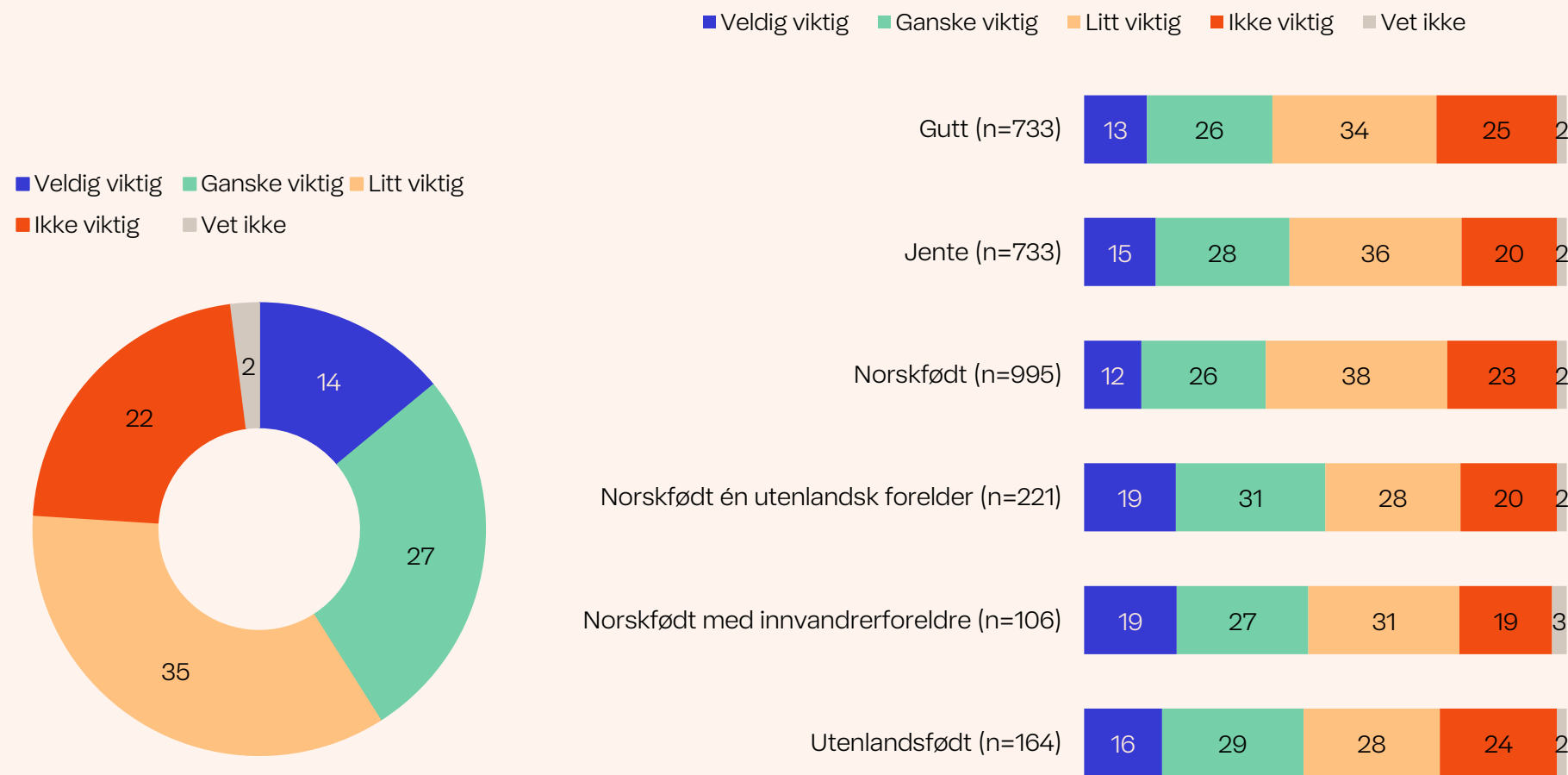
Dersom skolen stenger ned og det blir digital skole, opplever barna at tid til fysisk aktivitet, tydelige planer og rutiner for skoledagen og aktive eller praktiske oppgaver er det viktigste i en krisesituasjon. 57 til 59 prosent oppgir disse tre tingene som viktig.

Rundt halvparten mener at det er viktig å få nok hjelp og støtte i eget skolearbeid, at elevene får bestemme hvordan skoledagen skal være og at man får hjelp hjemmefra. Flere jenter enn gutter mener det er viktig å få nok hjelp og støtte til eget skolearbeid (60 prosent mot 51 prosent).

33 prosent mener det er viktig at skolen/lærerne motiverer elevene ekstra for skolearbeid, og blant barn født i utlandet er andelen 44 prosent.

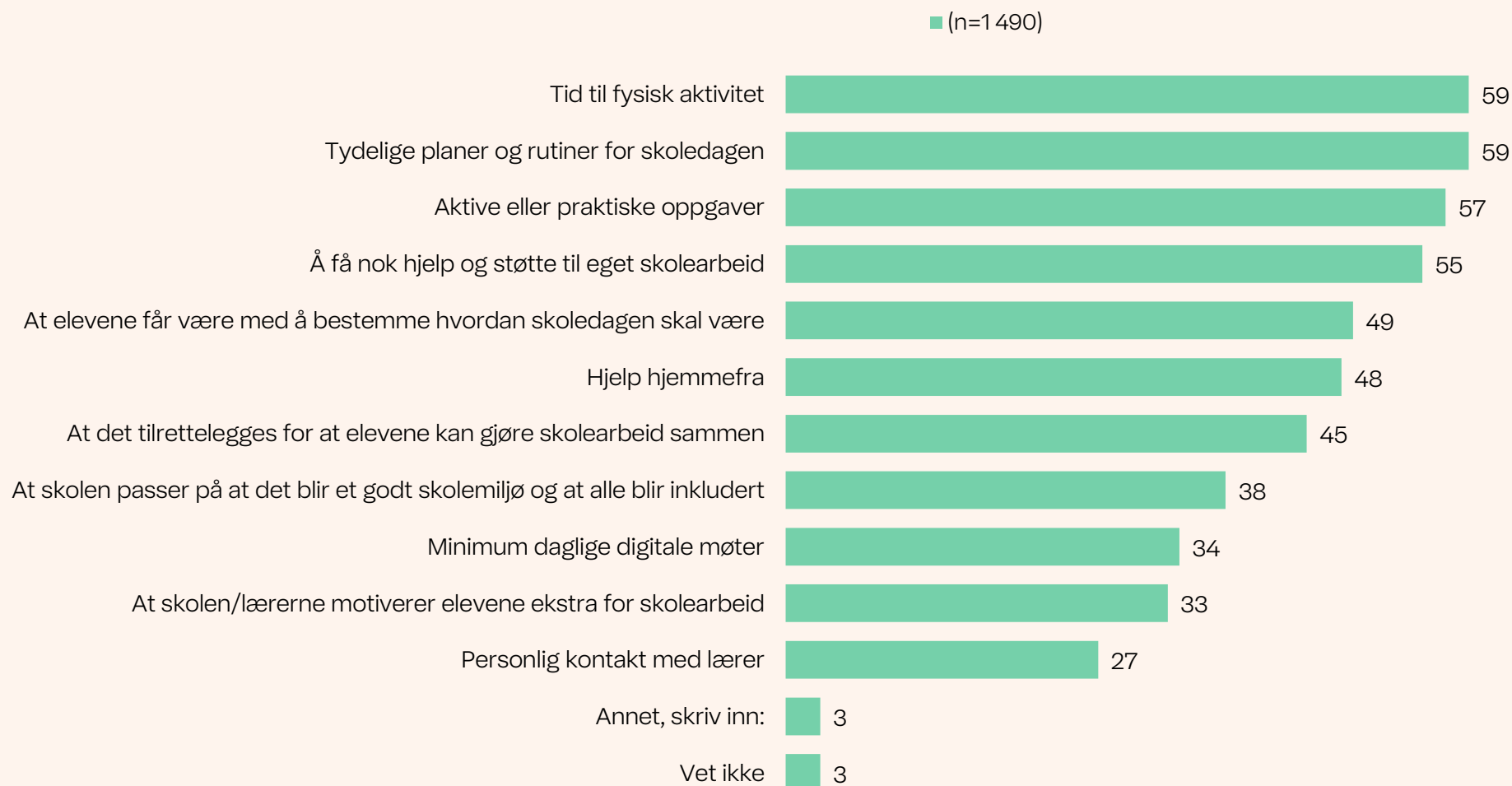

Hvor viktig eller lite viktig er det at skolen holdes åpen i slike krisesituasjoner?

Se for deg at skolen stenges ned og det blir digital skole. Hva er viktig i en slik situasjon?

Flervalgsspørsmål. Alle svar.

Kapittel 8

Medvirkning

Medvirkning – sentrale funn

Unges medvirkning i en krisesituasjon

Det er flere måter barn kan medvirke i en krisesituasjon. Spørreundersøkelser blant unge er det flest unge mener er en god måte å gjøre det på. 56 prosent svarer dette. Det er flere unge med høy opplevd sosioøkonomisk status som oppgir dette (58 prosent) enn unge fra familier med lav opplevd sosioøkonomisk status (44 prosent). På den andre siden er det flere barn med lav opplevd sosioøkonomisk status som mener at møter mellom unge og de som tar avgjørelser i kommunen er et effektivt middel (55 prosent) enn de med høy sosioøkonomisk status (39 prosent).

Videre er det 49 prosent som oppgir digitale kanaler som ungdommen kan komme med innspill til skolens ledelse og kommunestyre. At elevrådet, ungdomsrådet og ungdomsorganisasjoner skal brukes til å si sin mening er de områdene som færrest mener er viktig (rundt 30 prosent har oppgitt disse tre elementene).

Hva myndighetene kunne gjort annerledes

Ungdommene har mange forslag til hvordan myndighetene kunne gjort ting annerledes og som de bør huske på dersom en annen krisesituasjon skulle oppstå (åpent spørsmål). Mange oppgir at de ønsket tydeligere og mer tilpasset informasjon under pandemien, fordi de ikke forsto situasjonen eller tiltakene godt nok.

Skolehverdagen og hjemmeskolen trekkes også fram som noe mange opplevde som dårlig organisert, med lite læring og oppfølging, samtidig som psykisk helse og ensomhet ble en stor belastning. Barna peker også på at framtidige tiltak bør være bedre tilpasset barn og unge.

56 prosent mener at spørreundersøkelser blant unge er en god måte å la unge si sin mening om hva myndighetene bør gjøre i en krisesituasjon.

Hvordan kan ungdom få si sin mening om hva myndighetene bør gjøre i en krisesituasjon?

Flervalgsspørsmål. Barna kunne velge de tre alternativene de mener er viktigst.

■ (n=1 410)

Åpent spørsmål: Hvis du husker tilbake til covid-pandemien. Var det noe spesielt myndighetene burde gjort annerledes, og som de bør huske på dersom en annen krisesituasjon skulle oppstå?

770 ungdommer har svart på spørsmålet om hva myndighetene burde gjort annerledes under covid-pandemien, og hva de bør huske til en ny krise.

Tydelig informasjon som er tilpasset unge

Det mest gjennomgående temaet i svarene er behovet for bedre kommunikasjon. Mange beskriver at de ikke forsto hva som skjedde, hvorfor tiltak ble innført, eller hva som gjaldt for dem. Flere etterlyser forklaringer som er mer direkte rettet mot barn og unge, med et språk og en form som gjør det lettere å forstå både situasjonen og begrunnelsene for tiltak.

Samtidig peker mange på at informasjonen underveis opplevdes som utydelig, skiftende eller motstridende, noe som skapte mer usikkerhet og frustrasjon. Flere uttrykker også at de savnet mer forutsigbarhet i kommunikasjonen, enten i form av tydeligere planer eller mer konsekvente budskap.

Når det gjelder tiltakene som ble iverksatt av myndighetene, nevner enkelte at tiltakene var for strenge, spesielt for barn og unge når det gjelder sosial kontakt, skole og fritid. Andre mener tiltakene burde vært strengere eller kommet tidligere.

Bedre skole og hjemmeskole

Skolen er et sentralt tema i mange svar. Mange opplevde at undervisningen var for lite strukturert og at det ble for stor variasjon mellom lærere og skoler. Flere beskriver at de lærte mindre, fikk færre og/eller dårligere tilpassede oppgaver, og at oppfølgingen var for svak. Noen peker på at mye ansvar ble flyttet til hjemmet, og at det ble vanskelig når foresatte var på jobb eller ikke kunne hjelpe. Samtidig finnes det også en mindre gruppe som beskriver positive erfaringer med hjemmeskole, for eksempel mer ro, fleksibilitet eller en lettere hverdag.

Fellesskap og psykisk helse

Flere etterlyser at myndighetene i større grad burde lagt til rette for trygge løsninger der barn og unge kunne møtes i små grupper, eller opprettholde aktiviteter innenfor tydelige rammer. Psykisk helse nevnes ofte i denne sammenhengen. Ensomhet, kjedsomhet og lavere livskvalitet går igjen, og flere mener myndighetene burde hatt sterkere fokus på hvordan unge hadde det, og bedre ordninger for å fange opp dem som slet, enten hjemme eller med skolen.

Hvis du husker tilbake til covid-pandemien. Var det noe spesielt myndighetene burde gjort annerledes, og som de bør huske på dersom en annen krisesituasjon skulle oppstå?

"Jeg tror det er veldig viktig å ha en arena der man kan møtes og snakke med andre som opplever det samme i stedet for å bli isolert fra samfunnet."

Jente (14)

"Mer informasjon fra skolen om hva som skal skje fremover, mer detaljer."

Jente (15)

"Hjemmeskole burde ikke være like lang da man sliter med å få hjelp hjemme siden foreldre er på jobb. De var for strenge med å møte venner."

Gutt (14)

"Å passe på at ALLE absolutt ALLE har en venn eller noen de kan være med på fritiden sånn at ingen blir ensomme, føler seg etterlatt eller ikke føler at de har noen som har lyst til å være sammen med dem."

Jente (15)

"Under covid-pandemien burde myndighetene sørget for tettere oppfølging fra skolen. Jeg fikk nesten all hjelp med skolearbeidet av mamma, og lærte å lese og skrive hjemme. Vi hadde bare kontakt med lærer et par ganger i måneden, og det var for lite. Neste gang bør myndighetene sikre at alle elever har jevn kontakt med lærere og like muligheter til læring, også i kriser."

Jente (14)

"Jeg synes det var dumt at vi måtte være hjemme så mye. Da en i klassen fikk korona mistet klassen vår juleavslutning, Men ikke parallellklassen. Det synes jeg var urettferdig."

Jente (14)

"Burde lært opp elevene, hvordan bruke PC og internett og hvordan koble seg til"

Gutt (14)

"Jeg husker at det var mye mindre arbeid, som selvfølgelig ga litt mening, men det var også veldig dumt fordi da gikk vi glipp av mye, som vi sikkert hadde kapasiteten til å lære"

Gutt (15)

Kapittel 9

Støtte andre

Støtte andre – sentrale funn

De fleste ønsker å støtte andre ved en krisesituasjon

Mange unge mener at de kan støtte folk som ikke er i nær familie og nære venner, dersom det oppstår en krisesituasjon. 42 prosent mener at det bør stilles forventninger og krav til at ungdom bidrar, mens 40 prosent mener at ungdom kan støtte, men på deres premisser.

Flere barn av familier med utenlandsfødte foreldre eller som selv er født i utlandet mener at det bør stilles forventninger og krav til at ungdom bidrar sammenlignet med norskfødte (henholdsvis 51 til 52 prosent mot 40 prosent).

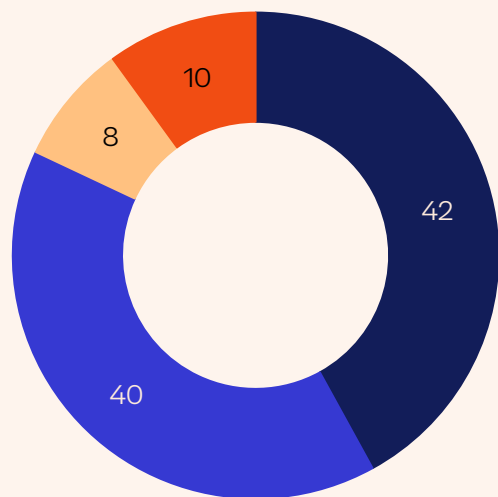
Unge ønsker å støtte i form av praktisk hjelp og inkludering

Ungdommer beskriver støtte i kriser som noe som først og fremst skjer gjennom konkrete handlinger og nærhet. Det handler om å hjelpe praktisk med det folk trenger (for eksempel mat eller andre nødvendigheter), å være en emosjonell støtte gjennom samtale og trøst, og å inkludere andre slik at ingen blir stående alene. I tillegg fremhever mange betydningen av å holde kontakt og følge opp over tid, også digitalt. Støtte kan handle om å bidra til trygghet ved å forklare, skape oversikt og hjelpe andre til å forstå situasjonen.

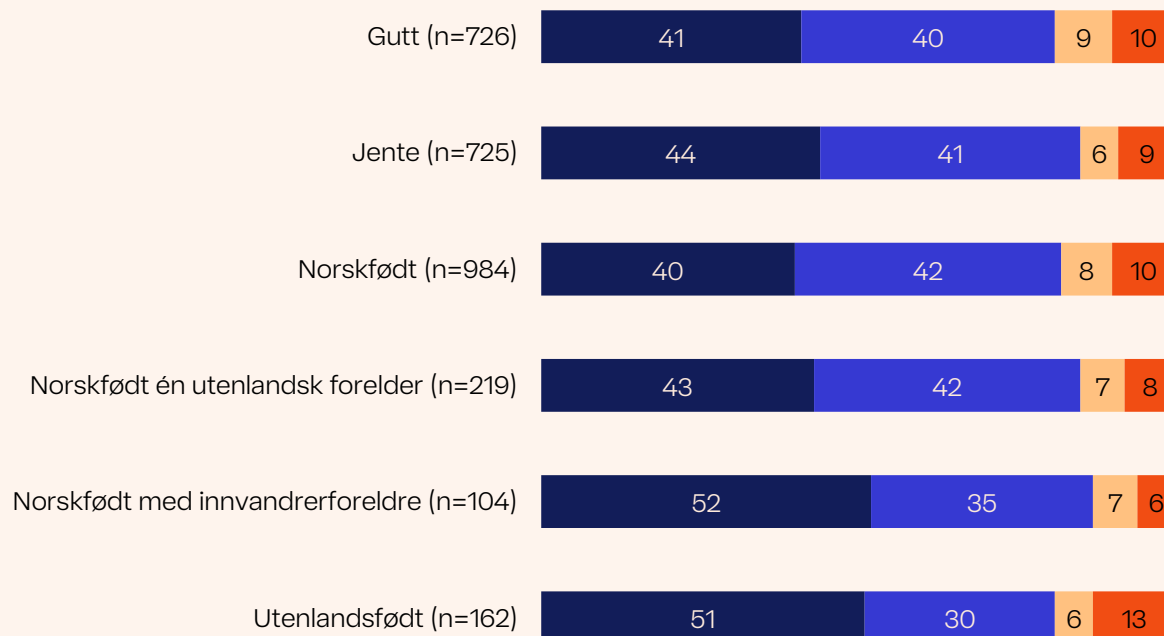

Kan du og andre ungdommer støtte folk som ikke er nær familie og nære venner dersom det oppstår en krisesituasjon?

- Ja, det bør kunne stilles forventninger og krav til at ungdom bidrar
- Ja, men bare på ungdommens egne premisser
- Nei, ungdom er sårbare og støtte og hjelp til andre enn egen familie og nære venner bør gis av voksne
- Vet ikke

- Ja, det bør kunne stilles forventninger og krav til at ungdom bidrar
- Ja, men bare på ungdommens egne premisser
- Nei, ungdom er sårbare og støtte og hjelp til andre enn egen familie og nære venner bør gis av voksne

Åpent spørsmål: Hvordan kan du og andre ungdommer støtte folk som ikke er nær familie og nære venner dersom det oppstår en krisesituasjon?

696 har svart på hvordan en selv og andre ungdommer kan støtte folk som ikke er i nær familie eller venner, dersom det skulle oppstå en krisesituasjon.

Praktisk hjelp

Mange unge beskriver at de kan stille opp med praktiske gjøremål som å handle, levere mat og nødvendigheter, hente/bringetjenester, måke snø eller hjelpe til med andre småjobber. Flere nevner også å dele det man har. Det kan være med mat, klær eller andre ressurser, eller bidra hos de som ikke kommer seg hjemmefra.

Kontakt, samtale og inkludering

Et annet gjennomgående mønster er at unge vil gi støtte som nærhet og omsorg. Det handler om å ta kontakt, lytte, trøste og være tilgjengelig for en prat. Mange understreker at det viktigste kan være å sørge for at ingen blir stående alene, og flere beskriver at ungdom kan inkludere andre ved å invitere med i aktiviteter, besøke, ringe eller sende meldinger, og følge opp over tid. Når fysisk møte ikke er mulig, trekkes digital kontakt frem som en naturlig måte å opprettholde støtte på.

Organisere hjelp, og involvere voksne ved behov

Barna foreslår også ulike former for koordinering, som å samarbeide i nabolag, bidra i dugnader eller bruke digitale løsninger (for eksempel en kanal eller app der man kan tilby hjelp og be om hjelp).

Samtidig går det igjen at ungdom ser egne grenser. Flereskriver at man bør si fra til foreldre eller andre voksne eller hjelpeinstanser når situasjonen er alvorlig, eller når noen trenger mer hjelp enn ungdom kan gi alene.

Hvordan kan du og andre ungdommer støtte folk som ikke er nær familie og nære venner dersom det oppstår en krisesituasjon?

"Passe på at alle har noen å snakke med. Ha omtanke for de rundt deg og kanskje delta i gruppesamtaler og inkludere hverandre"

Jente (15)

"Jeg mener at man kan passe på at personen har det bra og ikke føler seg ensom. Man kan invitere personen det gjelder hjem eller trøste dem."

Jente (14)

"Handle mat for gamle, lage mat for gamle som trenger det, snakke med gamle som er ensomme. "

Jente (14)

"Ungdommer kan støtte andre ved å være hjelpsomme, vise omsorg og inkludere mennesker som føler seg alene eller redde. Man kan lytte, hjelpe med praktiske ting og spre ro og positivitet i vanskelige situasjoner. "

Gutt (14)

*"Være en god mental støtte
til andre ungdommer, gi klem.
Være sammen med de. Gi
bort klær jeg ikke bruker."*

Jente (14)

*"Det må være samlepunkt der man kan møte
andre og legge opp til forskjellige aktiviteter
der noen har ansvar, kan bytte på og prøve
at så mange som kommer som ikke har
familie nær seg."*

Jente (15)

*"Stille opp til hjelp. Varsle om
at man kan gjøre arbeid som
trengs. Kommunikasjon er
essensielt under en
krisesituasjon."*

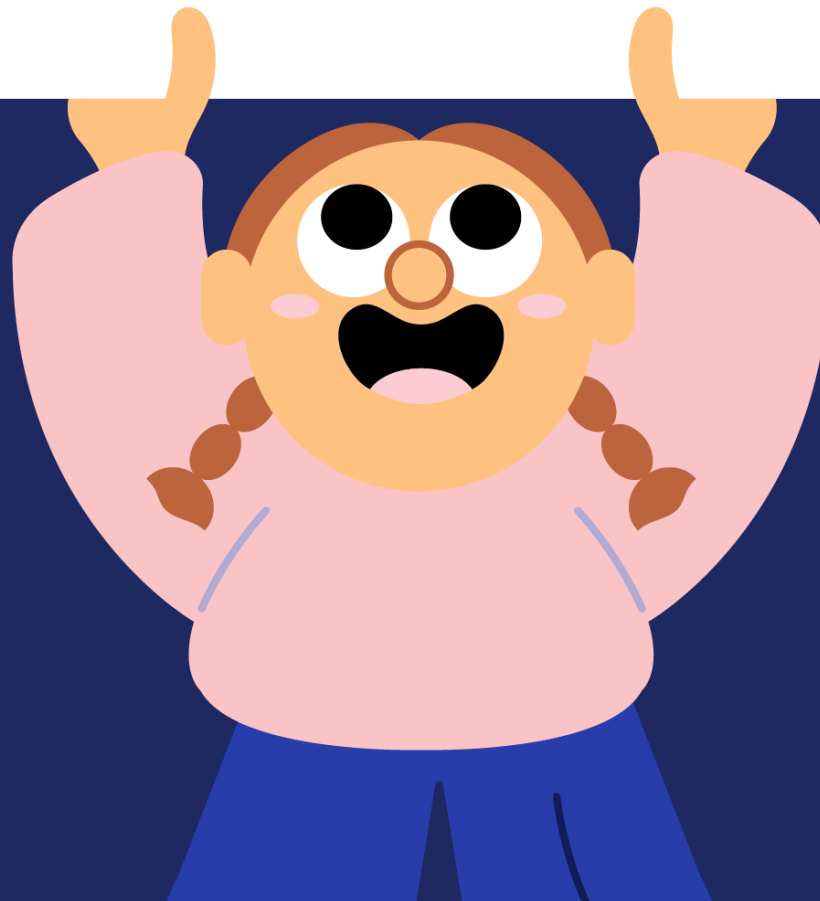
Jente (15)

*"Hvis vi vet om noen som kan være litt stresset kan vi ta
kontakt med de via nett eller spørre om de vil finne på noe
eller være med å spille noe hvis det er karantene. Hvis det
er noen som har mistet huset sitt eller tingene sine, kan
det være en donerings-boks der vi kan donere klær eller
andre ting til de som trenger det."*

Jente (14)

Kapittel 10

Barn med ulik bakgrunn

Operasjonalisering av bakgrunnsvariabler

I dette kapittelet presenterer vi hvordan barn med ulike familiebakgrunn skiller seg fra hverandre i svarene. Dette er bakgrunnsvariablene hvor vi ser forskjeller og som vi rapporterer på:

Kjønn

Barnets kjønn baserer seg på hvilket kjønn barnet selv har svart at de er.

Utdanningsnivå

Utdanningsnivå er målt ved at forelderen som svarer på undersøkelsen besvarer spørsmålet «Hva er din høyeste fullførte utdanning?», og kan velge mellom seks alternativer (se tabell til høyre).

Innad i de ulike kategoriene er det noen forskjeller. Blant norskfødt med norske foreldre har 66 prosent av foreldrene høy utdanning, mens 33 prosent har lav utdanning. Blant norskfødte med innvandrerforeldre og utenlandsfødte er det litt flere som har forelder med lav utdanning (42-43 prosent), mens 54-57 prosent har forelder med høy utdanning.

Landbakgrunn

Landbakgrunn er fordelt mellom fire kategorier basert på barnets registrerte landbakgrunn. Kategoriene er norskfødt, norskfødt med én utenlandsk forelder, norskfødt med innvandrerforelder og utenlandsfødte.

Svaralternativer, utdanningsnivå	Kategorier	Prosent-andeler
Grunnskoleutdanning (10-årig grunnskole eller 7-årig folkeskole)	Foreldre lav utdanning	34 %
Videregående allmennfaglig utdanning		
Videregående yrkesfaglig utdanning		
Fagskole eller yrkesrettet utdanning (½–2 år) som bygger på videregående yrkesfaglig utdanning		
Universitets- eller høyskoleutdanning på inntil 4 år	Foreldre høy utdanning	65 %
Universitets- eller høyskoleutdanning på mer enn 4 år		

Operasjonalisering av bakgrunnsvariabler

Sosioøkonomisk status

Opplevd sosioøkonomisk status er definert ved at foreldrene blir spurt om hvordan de oppfatter familiens sosioøkonomiske status, med spørsmålet:

«Hvilken av følgende beskriver deg og de du bor med best?». Svaralternativene er slått sammen i tre kategorier. Familier med høy opplevd sosioøkonomisk status omfatter 46 prosent av utvalget, mens middels omfatter 42 prosent, og den minste gruppen er de med lav opplevd sosioøkonomisk status som omfatter 10 prosent.

Innad i de ulike kategoriene er det noen forskjeller blant foreldrene med hensyn til landbakgrunn og utdanningsnivå*. Familier med høy opplevd sosioøkonomisk status har flest norskfødte med norske foreldre, og færre norskfødte med innvandrerforeldre.

Svaralternativer, selvopplevd sosioøkonomisk status	Kategorier	Prosentandeler
Vi lever veldig bra – vi kan kjøpe luksusvarer og fortsatt ha penger igjen.	Høy opplevd sosioøkonomisk status	46 %
Vi lever bra – vi har nok penger til å kjøpe det meste vi vil uten å måtte spare til det		
Vi klarer oss greit – vi har nok til hverdagslige ting, men vi må spare til store innkjøp og dyre ting	Middels opplevd sosioøkonomisk status	42 %
Vi lever enkelt – vi må passe på hva vi bruker penger på hver dag.	Lav opplevd sosioøkonomisk status	10 %
Vi sliter med å klare oss - noen ganger har vi ikke nok penger til et viktigste vi trenger, som mat og klær		

* Merk at vi kun har informasjon om den ene forelders utdanningsnivå.

Sosioøkonomisk status – sentrale funn

Bekymret for ulike krisesituasjoner

Ungdom med lav opplevd sosioøkonomisk status har gjennomgående mer bekymring for flere typer kriser enn de øvrige. Forskjellene er størst når det gjelder bekymring for økonomien. Økonomisk krise og at det skal bli dyrt å leve bekymrer 52 prosent av barn med lav sosioøkonomisk status, sammenlignet med 38 prosent blant middels sosioøkonomisk status og 29 prosent blant de med høy sosioøkonomisk status.

Barn som kommer fra familier med lav sosioøkonomisk status skiller seg også ut ved høyere bekymring for store dataangrep (24 prosent mot 15 prosent) og pandemi/smitteutbrudd (47 prosent mot 33 prosent med høy status).

Hva som er viktig hvis skolen stenger

Barn fra familier med høy og middels opplevd sosioøkonomisk status mener oftere at det er viktig at skolen holdes åpen i en krisesituasjon. 75 til 80 prosent i disse gruppene mener det er litt til veldig viktig, mot 66 prosent blant barn med lav opplevd sosioøkonomisk status.

Barn fra familier med høy opplevd sosioøkonomisk status oppgir oftere at tid til fysisk aktivitet er viktig (66 prosent, mot 44 prosent blant barn med lav status), og flere i denne gruppen mener det er viktig med tydelige planer og rutiner for skoledagen (62 prosent, mot 51 prosent).

Hvordan ungdom kan si sin mening

Det er noen forskjeller i hvordan ungdom ønsker å medvirke i en krise. Ungdom med lav sosioøkonomisk status peker oftere på møter mellom unge og kommunens beslutningstakere (55 prosent, mot 39-46 prosent). Samtidig er spørreundersøkelser blant unge mer ønskelig blant barn med middels og høy status (57-58 prosent) enn blant barn med lav status (44 prosent).

Landbakgrunn – sentrale funn

Bekymret for ulike krisesituasjoner

Det er noen tydelige forskjeller i hvilke typer kriser barna er bekymret for. 47 prosent av barn med innvandrerforeldre er bekymret for økonomisk krise eller at det blir veldig dyrt å leve, mens andelen er 33 prosent blant norskfødte.

Barn som er utenlandsfødte eller har utenlandsfødte foreldre oppgir oftere at de er bekymret for kriminalitet eller vold i nærmiljøet (36 til 37 prosent mot 24 prosent blant norskfødte). Videre er 56 prosent utenlandsfødte bekymret for krig eller uro i Norge, mot 49 til 53 prosent i de øvrige gruppene).

Skolen er en viktig arena for barn med annen landbakgrunn

Videre ser vi at skolen og voksne på skolen fremstår som en viktigere støttearena for noen grupper med innvandrerbakgrunn. Utenlandsfødte og barn med utenlandsfødte foreldre oppgir oftere at de helst vil snakke med lærer eller andre voksne på skolen i en krisesituasjon; 17-19 prosent i denne gruppen svarer at det er veldig viktig å møte lærere, mot 7 prosent blant norskfødte med norske foreldre.

I tråd med dette viser resultatene også at dersom skolen stenger og det blir digital skole, er det en høyere andel blant barn født i utlandet som mener det er viktig at skolen eller lærerne motiverer elevene ekstra for skolearbeid. 44 prosent svarer dette, mot 30 prosent norskfødte med norske foreldre.

Støtte og ansvar i en krisesituasjon

Når det gjelder støtte og ansvar i en krisesituasjon, peker landbakgrunn også i en tydelig retning. Flere utenlandsfødte og norskfødte med innvandrerforeldre mener at det bør kunne stilles forventninger og krav til at ungdom bidrar med å støtte andre. I disse gruppene svarer 51- 52 prosent dette, mens 40 prosent av norskfødte svarer det samme.

Utdanningsnivå – sentrale funn

Hva som er viktig å være forberedt på i en krisesituasjon

33 prosent av barn med forelder som har lavere utdanning mener at det er veldig viktig å ha øvd på hva man skal gjøre, mot 25 prosent blant barn med foreldre med høy utdanning. Tilsvarende svarer 25 prosent av barn med foreldre med lav utdanning at det er veldig viktig å ha avtalt med venner hva man skal gjøre for å holde kontakt, mot 18 prosent i den andre gruppen.

Hva som er viktig i en krisesituasjon

Av hva som oppleves viktig i en krise, trekker barn av foreldre med lav utdanning oftere fram skole og voksne rundt dem. 20 prosent mener at det er veldig viktig å gå på skolen, mot 14 prosent blant dem med foreldre med høy utdanning.

Barn som har forelder med lavt utdanningsnivå vektlegger også oftere rutiner. 30 prosent i denne gruppen mener det er veldig viktig å opprettholde rutiner og normal hverdag, mot 22 prosent i den andre gruppen.

Videre mener 15 prosent av barn med foreldre med lav utdanning at det er veldig viktig å møte lærere og andre voksenpersoner, mot 7 prosent av barna som har foreldre med høy utdanning.

Barneombudet

verian

Ved spørsmål, ta kontakt med:

Mathilde Horvei, rådgiver i Verian
mathilde.horvei@veriangroup.com

Silje Steinardotter Hasle, prosjektleder Barneombudet
silje.steinardotter.hasle@barneombudet.no

Juni 2026